

САВЕЗ ПЧЕЛАРСКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА ЦРНЕ ГОРЕ

ПЧЕЛАРСТВО

година XXI * подгорица, фебруар 2022. * цијена 1€ * за чланове удружења бесплатан

2022.
ЖУТА
МАТИЦА

број

246

**Интервју са државним секретаром
МРШВ Небојшом Велиčkovićем**

Одржана сједница УО СПОСГ

**КУЋА МЕДА d.o.o.
покреће процес производње кошница**

AKTUELNO

trajvojeni proizvodi koji odgovaraju trenutnim radovima u pčelinjstvu

Tretiranje pčela

Oksalna kiselina

0,35gr

1.30€

📦 DOBAJ U KOŠARU

Dozator oksalne
kiseline

3.70€

📦 DOBAJ U KOŠARU

Isparišač mješave
kiselina za ram,
plastičan

1.20€

📦 DOBAJ U KOŠARU

Žica prohrom (inox)
na kalemu 500g AISI
304

6.20€

📦 DOBAJ U KOŠARU

Ram DB

0.50€

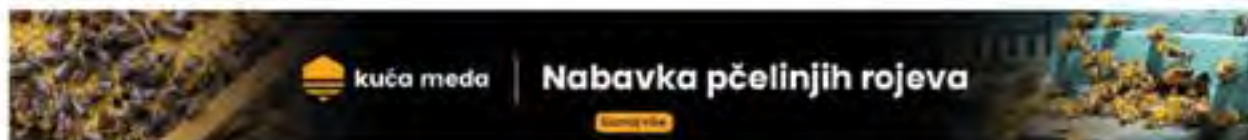
📦 DOBAJ U KOŠARU

Pčelarski ravnalac,
američki, plastični
rukohvat od gume
Cr (inox)

4.40€

📦 DOBAJ U KOŠARU

Bušaći ramova

Bušać ram 1 igla

11.70€

📦 DOBAJ U KOŠARU

Bušać ram 5 igla

23.20€

📦 DOBAJ U KOŠARU

Topionici voska

Topionik voska
električni DB

410.00€

📦 DOBAJ U KOŠARU

Radomed | Topionik
voska - plin

410.00€

📦 DOBAJ U KOŠARU

Radomed | Topionik
voska električni

410.00€

📦 DOBAJ U KOŠARU

HRANA ZA PČELE

Obezpečujemo najbolje sirovine i proizvodimo zadržano bezbjednu hranu za vaše pčele.

Invertovani sirup 7 kg

4.20€

Proteinska pogača Soja PRO

1.10€

Pogača Klasik

1.00€

SADRŽAJ

INTERVJU SA DRŽAVNIM SEKRETAROM U MINISTARSTVU POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE MR NEBOJŠOM VELIČKOVIĆEM	4
PARAFINISANJE KOŠNICA	7
ZIMSKI ODMOR ZAMJENJUJU PRIPREME ZA NOVU SEZONU	12
SARADNJA SAVEZA I MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE NA VISOKOM NIVOU	16
U BIJELOM POLJU ODRŽANA GODIŠNJA SKUPŠTINA UDRUŽENJA "PČELAR"	18
NAŠ GOST: PREDSEDNIK PČELARSKOG UDRUŽENJA "MEDLIKA" IZ ROŽAJA ŠEKIB DŽOGVIĆ	20
PREDSTAVNICI UP „PODGORICA“ POSJETILI OŠ „18. OKTOBAR“ NA BIOČIMA	22
MATIJA VUČINIĆ UVEĆAO ZBIRKU NAGRADA SA MEĐUNARODNIH PREZENTACIJA MEDA	23
ULJANIK SNEŽANE CMILJANOVIĆ U BIJELOM POLJU BROJI 50 KOŠNICA	24

NOVA energija za pčele

“IMUNO AKTIV” pogača i
“IMUNO AKTIV” invertni sirup

USKORO U PONUDI KUĆE MEDA

Imunološka pogača za pčele namijenjena
prehranjivanju pčelinjih društava ima
antioksidativno i antistresno dejstvo na pčele.

Imunološki invertni sirup namijenjen za
prihranu pčela. Pruža veću otpornost pčela i
omogućava brži proljetni razvoj

IMUNO AKTIV pogača i invertni sirup
bazirani na:
EM probiotik i B+ suplement

EM PROBIOTIK ZA PČELE utiče na:
Zdravstveno stanje, Imunitet, Produktivnost pčela,
Kvalitet pčelinjih proizvoda

B+ SUPLEMENT DOPRINOSI:
Ubrzanom razvoju pčelinjeg društva
Produženju životnog vijeka
Boljem prezimljavanju
Olakšanoj proizvodnji matica, rojeva i voska
Jačanju imuniteta
Većem prinosu meda
Stvaranju kvalitetnog masnog belančevinastog tijela
Izgradnji ćelijske membrane
Pravilnom radu ćelija i organa

IMPRESUM

PČELARSTVO
STRUČNO-INFORMATIVNI MJESEČNIK
IZDAVAČ: SAVEZ PČELARSKIH
ORGANIZACIJA CRNE GORE

Adresa: Grbe bb 81412 Danilovgrad,
Telefon: 069/941-505
e-mail: spocg@t-com.me
sajt: www.pcelarstvo.me

ZA IZDAVAČA:
Radule Miljanić

V.D. GLAVNOG I ODGOVORNOG UREDNIKA:
Branislav Kadić (067991226)
e-mail: ninaivlado@t-com.me

TEHNIČKI UREDNIK: Dragan Lučić

LEKTURA: Nataša Dajković

Redakcijski odbor „Pčelarstva“:
Marijan Plantak, predsjednik,
prof. dr Mirjana Bojanić-Rašović,
dr Ratko Ralević, Dragana Šutović,
Slobodan Radović i Šekib Džogović

POKROVITELJ:
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

Adresa Redakcije:
Grbe bb, Danilovgrad;
ŽR 510-207440-72
CKB, Podgorica
Sa naznakom: Za SPOCG

Rješenjem Republičkog sekretarijata
za informacije br. 285 od 11. 01.
2001. godine "PČELARSTVO" je
upisano u evidenciju javnih glasila
Crne Gore. Aktom Republičkog
sekretarijata za informacije 04/01-
355/2001. godine časopis je
oslobođen obaveza plaćanja poreza
na promet.

ŠTAMPA:
HKS SPEKTAR
PODGORICA

IZDAŠNIJA PODRŠKA PČELARSTVU NEGO PRETHODNIH GODINA

Državni sekretar u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede mr Nebojša Veličković rado se odazvao pozivu uredništva našeg časopisa da odgovori na par pitanja koja će doprinijeti boljem razumijevanju aktuelne situacije u ovoj značajnoj grani poljoprivrede i ujedno afirmisati ovu oblast u svim krajevima Crne Gore.

Pčelarstvo: Kako ocjenjujete stanje u crnogorskom pčelarstvu i da li možete napraviti paralelu sa drugim oblastima poljoprivrede?

Pčelarstvo u Crnoj Gori ima dugu i bogatu tradiciju i razvijalo se kao rezultat povoljnih klimatskih i pedoloških uslova, kao i bogatog florističkog sastava. Sve ovo navedeno, uz vrijedno stanovništvo, čini osnov za proizvodnju kvalitetnog meda i drugih pčelinjih proizvoda. Međutim,

uporedo sa povoljnim uslovima, treba raditi na poboljšanju i unapređenju drugih faktora koji utiču na ovaj sektor. Protokom vremena, mijenjali su se i mijenjaju se uslovi i faktori koji otežavaju samu proizvodnju, pa otuda i potreba da se na zdravim i održivim osnovama kreira pčelarska politika. Generalno, stanje u ovom sektoru može da bude značajno bolje i sve aktivnosti koje će se sprovesti kao i različiti vidovi podrške, biće usmjereni na bolje

pozicioniranje pčelarstva u ukupnom privrednom prostoru. Kada značajnije povećamo količine meda po košnici, kada povećamo i količine drugih proizvoda od pčela uz neophodan kvalitet, a pčelari budu ekonomski održivo gazdovali, onda će se stanje u sektoru karakterisati kao dobro. Poseban značaj u narednom periodu dajemo organskom pčelarstvu, gdje bi se uključio još jedan broj pčelara ali i gdje bi prinosi meda bili veći i

prepoznatljiviji na domaćem tržištu.

Što se tiče paralele sa drugim oblastima poljoprivrede mogu da kažem da je svaki sektor specifičan i ima svoje posebnosti. Sektor pčelarstva ima značajan potencijal, pa otuda i potreba da mu se poklanja puna pažnja kako bi pčelari imali dobre rezultate. Pčelarstvo spada u visokorizičnu djelatnost koja zavisi od vremenskih prilika i gdje često uz primjenu intenzivnih mjera i aktivnosti, ne mogu se ostvariti zadovoljavajući rezultati. U cilju podsticanja razvoja, valorizacije prirodnih resursa, mi u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede kreiramo i kreirali smo brojne podsticajne mjere kako bi pomogli ovu poljoprivrednu djelatnost.

Pčelarstvo: Koji su osnovni problemi i izazovi pčelarskog sektora u odnosu na opseg aktivnosti resornog ministarstva i koje mjere planirate da podržite u ovoj godini?

Usvajanjem nove strategije razvoja poljoprivrede u 2022. godini, jasno će se pozicionirati sektor pčelarstva gdje ćemo kroz različite mjere podržati i unaprijediti ovaj sektor. Brojni su izazovi, a vrijeme koje je pred nama treba da pokaže da je pčelarstvo sposobno da egzistira na održivim i profitabilnim osnovama. Kao najveći izazovi sa kojima se susrijećemo u sektoru pčelarstva izdvojio bih sve težu borbu sa bolestima pčela, primjenu novih tehnologija i savremenih metoda u očuvanju zdrave pčelinje zajednice uz posebnu brigu očuvanja kvaliteta pčelinjih proizvoda. U tom pravcu, izdvojio bih mjere podrške u nabavci lijekova, prvenstveno na organskoj bazi, u cilju najbolje zaštite pčela.

Što se tiče borbe protiv bolesti pčela, naročito protiv varoe, podržavamo, nabavku odobrenih veterinarskih lijekova za zaštitu pčelinjih društava od varoe. Podrška se daje u iznosu do 70% odobrenog troška.

Drugi vidovi podrške odnose se na podršku mladim pčelarima, kako bi popravili starosnu strukturu koja je dosta nepovoljna. Podrška se opredjeljuje za proizvodnju matica, nabavku i preradu voska, selenje pčelinjih društava, za nabavku opreme za preradu, za pčelarske manifestacije, za časopis kao i pomoć kada to iziskuje

nepovoljna situacija u vegetacionoj godini. Tako smo tokom prošle godine reagovali i subvencionirali nabavku pogačica za pčele, kao odgovor na lošu medonosnu sezonu i potrebu kvalitetnog uzimljanja pčelinjih društava.

S obzirom na značaj edukacija i sticanja novih znanja, u tekućoj godini a u zavisnosti od epidemiološke situacije planiraju se i edukativne radionice kao i posjeta pčelarima u okruženju, a sve u cilju sticanja novih znanja i primjene novih tehnologija.

Pčelarstvo: Savez pčelarskih organizacija Crne Gore vodi veoma otvorenu kampanju u vezi pitanja nelegalne prodaje i falsifikovanja pčelinjih proizvoda. Ova pojava je postala veliki problem i prijeti da ozbiljno ugrozi godinama stvarani sistem vrijednosti u proizvodnji crnogorskog meda. Da li je i u kojoj mjeri ministarstvo prepoznalo ovaj problem i da li imate plan kako da se ovaj problem riješi?

Što se tiče navedene situacije, želim da istaknem da će Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, u okviru svojih nadležnosti preduzimati neophodne radnje i mjere koje će obezbijediti da se na tržištu nađe samo dobar kvalitet pčelinjih proizvoda. Imamo određena ukazivanja i dojave od strane pčelara da se pojedinci bave prodajom „lažnog meda“ i da se takvi proizvodi sa oznakom neke vrste meda mogu našalost naći na tržištu. U tom slučaju na nadležnim državnim organima je da postupaju u skladu s zakonom i spriječe dalju distribuciju i prodaju falsifikovanog meda.

U saradnji sa Upravom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, planiramo da suzbijemo sve eventualne pojave neodgovarajućih proizvoda koji se mogu prodavati kao med. Dodatna aktivnost predstavlja edukaciju potrošača kako bi med isključivo kupovali u registrovanim prodajnim objektima i od pouzdanih i provjerenih pčelara u propisanoj ambalaži sa važećom deklaracijom.

Pčelarstvo: Bolesti pčela, paraziti i ostale štetočine nanose pčelarstvu velike gubitke. Da li je realno i da li postoji mogućnost da ministarstvo specijalizuje nekog od veterinara koji

bi se bavio ovom problematikom?

Otežana borba i zaštita pčela od različitih bolesti i štetočina zahtijeva edukaciju pčelara ali i značajnije uključivanje veterinarske struke u rješavanje istih. Za prevenciju, dijagnostifikovanje bolesti i štetočina neophodno je angažovanje veterinara odnosno veterinarske struke, koja će kroz potrebne laboratorijske analize pomoći u očuvanju zdravlja pčelinjih društava. Uz pravilnu primjenu lijekova i metoda borbe, očuvaćemo i sami kvalitet meda i drugih proizvoda. Ministarstvo prepoznaje značaj veterinara koji trebaju i moraju biti prva adresa za suzbijanje bolesti, pa će u narednom periodu u skladu sa svojim nadležnostima dati na značaju ove struke i pozivati mlade ljude da se školuju i dodatno rade na svom stručnom usavršavanju.

Pčelarstvo: Koji su Vaši savjeti pčelarima za unapređenje proizvodnje i kako vidite budućnost pčelarstva u Crnoj Gori?

Kao što sam već kazao, pčelarstvo je specifična grana poljoprivrede koja značajno zavisi od vremenskih prilika. To je djelatnost koja zahtijeva dosta znanja i truda, ali i sektor u kome se mogu postići dobri rezultati. Nigdje se promašaji u tehnologiji gajenja skuplje ne plaćaju kao u pčelarskoj proizvodnji. Zato je u interesu svih pčelara i pčelarstva stalna edukacija i usvajanje novih znanja i iskustava. U suprotnom može doći do gubitaka pčelinjih društava koja utiču na slabija ulaganja kao i demotivisanje u daljem radu. U tom pravcu savjetujem da je potrebno što više edukacije i rada iz oblasti pčelarstva. Najveći broj pčelara bavi se pčelarstvom kao dopunskom djelatnošću i, s obzirom na to da postoje neophodni uslovi, u narednom periodu ćemo intenzivirati aktivnosti kako bi se broj profesionalnih pčelara povećao.

Zajedničkim aktivnostima, na održivim osnovama, možemo unaprijediti ovaj sektor tako što ćemo program podrške razvoju pčelarstva usmjeriti u pravcu povećanja proizvodnje, osnaživanja i stvaranja tržišno orijentisanih proizvođača. Uzimajući u obzir bogatstvo medonosnog bilja, ići ćemo ka profesionalizaciji pčelara, diverzifikaciji

IPARD program.

Znači, podrška sektoru pčelarstva se nastavlja, biće izdašnija nego prethodnih godina pa je potrebno da iskoristimo sve mogućnosti za razvoj, da nastavimo da radimo zajedno na unapređenju sektora, da dobru sinergiju svih činilaca iskoristimo u savladavanju brojnih izazova, i vjerujem da ćemo ostvarivati još značajnije rezultate.

Pčelarstvo: Kako ste zadovoljni radom SPOCG i Kuće meda kao i pčelarskih udruženja sa kojima ste već bili u kontaktu?

Savez pčelarskih organizacija Crne Gore je ozbiljna krovna organizacija pčelara koja koordinira rad 37 pčelarskih udruženja i štiti interese svih pčelara. Značajan doprinos razvoju pčelarstva je i dobra saradnja pčelara koji su preko lokalnih pčelarskih organizacija udruženi u SPOCG. U ministarstvu smo to prepoznali, stoga u cilju što kvalitetnijeg kreiranja mjera za unapređivanje pčelarstva, bolje i lakše mogućnosti za realizaciju podrške koja je opredijeljena pčelarima, gradimo partnerski odnos sa Savezom. Naravno, postoji još dovoljno prostora za poboljšanje rada a mi u Ministarstvu pružamo otvorenu ruku kako Savezu, tako i lokalnim udruženjima i organizacijama, da unaprijedimo odnose a sve na dobrobit pčelara i svih građana koji konzumiraju domaće proizvode.

Kuća meda je veoma značajan projekat i sa svim svojim sadržajima koje nudi, predstavlja dobar servis pčelarima i omogućava im da lakše dođu do kvalitetnih inputa. Takođe, Kuća meda i u narednom periodu treba da bude još više i još značajnije, mjesto okupljanja gdje će se sprovoditi edukacije, promovisati najbolje prakse, vršiti kontrolisan otkup i pakovanje meda u skladu sa potrebama pčelara i sve zahtjevnijeg domaćeg i stranog tržišta.

Pčelarstvo: U ime svih pčelara, pčelarskih udruženja i društava te SPOCG i redakcije časopisa, zahvaljujemo se g. Veličkoviću na razumijevanju i izdvojenom vremenu i naravno iscrpnim odgovorima.

B.K.

proizvoda i promociji organskog pčelarenja. Na ovaj način povećale bi se količine proizvedenog meda i drugih pčelinjih proizvoda i ostvarile bi se mogućnosti za osvajanje novih tržišta. Primjena svih standarda, novih tehnologija, znanja, iskustva, partnerski odnos između institucija koje kreiraju politiku i pčelara je od izuzetnog i presudnog značaja za ovu djelatnost. Iskreno vjerujem, sagledavajući sve faktore da je izvjesna bolja budućnost pčelarstva u Crnoj Gori.

Pčelarstvo: Od usvajanja Agrobudžeta i njegove realizacije zavise mnoge aktivnosti pčelara ali i SPOCG. Da li ove godine pčelari mogu računati na blagovremenu podršku po pitanju regresiranja,

raspisivanja javnih poziva i sl?

Za tekuću 2022.godinu, opredijelili smo značajnu podršku za ovaj sektor. Podrška pčelarstvu je diverzifikovana kroz više mjera i stvorena je mogućnost pčelarima da ostvare veću podršku u odnosu na prethodnu godinu. Stoga bih iskoristio priliku da pozovem sve pčelare da prate usvajanje Agrobudžeta i raspisivanje javnih poziva kako bi se na vrijeme prijavili na konkurse i ostvarivali pravo na podršku koja će ove godine biti još značajnija. Takođe je bitno da se pčelari registruju i redovno u skladu s procedurama vrše izmjene u registru gazdinstva, da prate objavljivanje javnih poziva kako bi iskoristili podršku koja je predviđena i kroz

Parafinisanje košnica

Komlen Kalpačina
kalpacina@t-com.me

Drage kolege,

ovom prilikom želim da vam dam preporuke za parafinisanje košnica zasnovane na mom ličnom iskustvu u primjeni ove metode i na uputstvima iz priručnika *Hot wax dipping of beehive components*, koji je izdao australijski Institut za razvoj ruralnih područja. Ovaj priručnik možete pronaći i preuzeti na internet adresi: <https://www.agrifutures.com.au/wp-content/uploads/publications/01-051.pdf>. Potrošio sam dosta vremena tragajući za informacijama o ovoj metodi. Parafinisanje se već neko vrijeme koristi kod nas i u regionu, ali najčešće na nepotpun ili pogrešan način. Prave i potpune informacije nijesam mogao pronaći u publikacijama na našem jeziku, u video materijalima koje su napravili pčelari iz regiona, čak ni u video materijalima američkih pčelara. Potpune i kvalitetne informacije definitivno se mogu dobiti jedino od australijskih i novozelandskih pčelara.

Šta je parafinisanje?

Parafinisanje je potapanje kompletnih djelova drvenih košnica u kazan sa tečnim parafinom u trajanju

5-10 min i na temperaturi 160-180°C. Koristi se iz nekoliko razloga:

- to je najbolja metoda zaštite drvenih djelova košnica od propadanja zbog atmosferskih uticaja;
- zbog sterilizacije košnica od svih patogena, uključujući spore američke truleži legla;
- zbog uništavanja insekata koji žive u drvetu kao što je sipac, koje ste dobili sa novom daskom.

Prve košnice sam parafinisao prije 5 godina i danas izgledaju kao prvog dana. Ni u literaturi nijesam mogao pronaći precizan podatak koliko dugo će trajati ovakva zaštita. Pravilno parafinisana i ofarbana košnica će trajati 10, 15 ili više godina bez obnavljanja zaštite. Sam proces nije previše komplikovan, ekonomski je isplativ na velikim pčelinjacima, dok bih pčelarima sa malim brojem košnica preporučio da to odrade negdje uslužno.

O parafinu

Parafin je derivat nafte. Postoji više vrste parafina, a za parafinisanje košnica se koristi medicinski parafin. Jeftinije vrste parafina mogu imati miris na naftu i kao takve su neprikladne za život pčela. Jeftinije vrste parafina, takođe, imaju nižu tačku topljenja i ljeti mogu omekšati i postati ljepljivi. Parafini se nalaze u prodaji pod raznim nazivima i trgovačkim imenima: parafinski vosak, mikrokristalni vosak, ceresin, grejštok. Medicinski parafin je najviše pročišćena vrsta parafina.

Koristi se u kozmetičkoj industriji, fizikalnoj terapiji, u prehrambenoj industriji za parafinisanje tetrapaka i papira koji se koriste za pakovanje životnih namirnica. Medicinski parafin je bez mirisa, ima dobru elastičnost, tačku topljenja na 88°C što ga čini pogodnim za zaštitu košnica, jer neće omekšati ni na najvećoj ljetnjoj vrućini. Medicinski parafin je zbog tih svojih kvaliteta i najskuplja vrsta parafina. Po najnižim cijenama se može kupiti kod preduzeća DMV Parafini iz Jagodine. Kao i sve drugo poslednjih mjeseci i parafin je značajno poskupio i trenutna cijena je 3,70 eura/kg. Proizvodi se u tablama od 5 kg, a jedan paket ima 6 tabli, odnosno 30 kg. Postoje neki problemi oko uvoza parafina, pa prije nego što izvršite kupovinu, provjerite sve pojedinosti sa carinskim organima.

Oprema potrebna za parafinisanje

Za parafinisanje vam je potreban kazan, mjerac temperature parafina, sat kojim ćete mjeriti vrijeme kuvanja, zaštitna oprema za vas, plinski gorionik ili drva kojim ćete zagrijati parafin, okretno postolje za farbanje košnica.

Kazan se može napraviti od običnog čeličnog lima debljine 3mm ili od nerđajućeg čelika. Dno kazana može biti i deblje (mada nijesam primijetio potrebu za tim), a poklopac kazana može biti od tanjeg lima da bi se lakše rukovalo njime. Na kazan treba zavariti i ručke. On može biti izolovan sa bočnih strana da bi manje gubio toplotu, što je vrlo korisno ako koristite plinski plamenik. Mora biti dovoljne veličine da u njega stane najveće tijelo košnice, a njegova visina treba da bude oko 20 cm iznad nivoa parafina. Najveći kazan će vam trebati za plodište DB12 košnice, a nešto manji za desetoramne košnice. Nemojte pretjerivati sa veličinom kazana, jer će vam trebati

250-350 eura da ga napunite parafinom prije nego što počnete da radite. Kasnije je potrošnja parafina vrlo mala i neće vam predstavljati nikakav primijetan izdatak. Korisno je da na dno kazana, u 4 čoška, postavite ili zavarite 4 trougla ili 4 pravougaonika napravljena od čeličnog flaha visine 1cm, dužine 10x10 cm, na koje će se naslanjati uronjeni djelovi košnice da ne bi dodirivali dno kazana. Možete ubaciti i parče armaturne mreže. Ako dodiruje dno, a temperatura pređe 220°C, drvo će početi da crni i da se ugljeniše. Taj dio košnice onda morate baciti. Parafin uvijek stoji u kazanu. Kada završite rad, on će očvrnuti. Unutrašnjost je premazana i zaštićena od rđanja i samo je potrebno staviti poklopac da ne ulazi voda i prljavština.

Na fotografiji možete vidjeti moj kazan koji je koštao 50 eura, a na <https://www.youtube.com/watch?v=ErF-WjCV8-4> možete pogledati jedan vrhunski kazan proizveden na Novom Zelandu koji košta 5000 eura. Ispod kazana možete naložiti drva ili postaviti veliki plinski gorionik. Trebaće vam 90 minuta ili više da zagrijete parafin do radne temperature. Potrošnja plina je velika, potrošićete cijelu bocu na dan. Ja sam se odlučio za drva jer su mi lako dostupna, a novac koji bih potrošio za plin iskoristim za kupovinu farbe za košnice. Pripremam 5-6 džakova sitnih komada iverice koje možete naći besplatno svuda gdje se režu materijali za izradu namještaja, parčad stare daske i drvenih paleta i drva za ogrev koja su mi preostala posle zimske sezone. Ivericu koristim za potpalu, da rastopim parafin i kada treba brzo podići temperaturu u kazanu, a drvo koristim za održavanje temperature.

Mjerač temperature je neophodan u radu. Postoje mjerači sa sondom i daljinski mjerači. Ako koristite

mjerač sa sondom, morate uroniti sondu u parafin i stajati iznad kazana neko vrijeme dok on precizno izmjeri temperaturu, što je nepraktično. Mjerač sa sondom može biti ugrađen na kazan, ali i to je nepraktično, jer kad ubacujete nešto u kazan, možete lako slomiti sondu. Danas postoje daljinski mjerači koji imaju opseg mjerenja od -50°C do +500°C i trenutno će vam izmjeriti temperaturu. Koriste se najviše u građevinarstvu, a jednu njihovu primjenu smo gledali u vrijeme korone kada su nam svima mjerili temperaturu na ulasku u bolnice. Koštaju oko 35 eura, ali su neophodni u radu. Nemojte kupovati jeftine kineske, jer imaju manji opseg mjerenja i brzo će se pokvariti, odaberite neki kvalitetan.

Sat će vam biti neophodan da bi precizno izmjerili vrijeme kuvanja. Nije dobro da djelovi košnice ostanu ni prekratko ni predugo u kazanu. Ako ostanu prekratko, drvo se neće dovoljno ugrijati, parafin neće ući dovoljno duboko u drvo i farba se

neće dobro prihvatiti za površinu. Ako ostanu predugo u kazanu ili ako se temperatura popne do nekih 220°C, čučete malu eksploziju, jer će doći do pucanja drveta. To nije nepopravljiva šteta, ali je treba izbjegavati. Nije svaki sat praktičan za taj posao. Postoje satovi koji se mogu podesiti da idu unazad od podešenog vremena do nule i koji će zazvoniti kada se ugase. Takvi satovi se koriste u laboratorijama, koriste ih domaćice ili su ugrađeni na šporete. Bitno je da zazvone kad vrijeme istekne.

Mjere bezbjednosti

Parafin je zapaljiva materija, a parafinisanje je vrlo opasan posao. Ako previše zagrijete parafin, može doći do njegovog samozapaljenja. Plamet u kazanu će vas oslijepiti ako se nađete u njegovoj blizini, nanijeti teške opekotine po tijelu opasne po život, dosežeće par metara u visinu i zapaliće vam prostoriju u kojoj radite ili kuću, izazvati požar i intervenciju vatrogasaca ako ste napolju. Razne vrste parafina imaju različite temperature samozapaljenja, o čemu se morate informisati kod dobavljača. Oni moraju imati te podatke, jer su dio dokumentacije koja prati takve proizvode. Mislim da je tačka samozapaljenja medicinskog parafina oko 350°C, ali nijesam siguran, a pogotovo nijesam siguran da sam uvijek kupio isti parafin, od istog proizvođača i sl. Tačka samozapaljenja nekih parafina je već na 250°C. **Stalno mjerite temperaturu u kazanu i držite je daleko od tačke samozapaljenja.** Zapaljenje može izazvati i otvoreni plamen koji liže visoko oko stranica kazana. Uvijek se trudim da se što kraće zadržavam iznad kazana i u njegovoj blizini, pa je i to razlog zašto ne koristim mjerače temperature sa sondom.

U radu se takođe lako možete povrijediti. Temperatura parafina tokom rada je oko 180°C i kada ubacujete novu tablu parafina, novo tijelo košnice u kazan, kada nešto vadite iz kazana, tečnost vas može zapljusnuti i nanijeti vam ozbiljne opekotine po tijelu, licu, očima. Opekotine na koži su tamne boje i

neće nestati ni posle dva mjeseca, a ako vas kapljice poprskaju po očima, oslijepićete. Zato se u radu moraju nositi zaštitne rukavice, pantalone i majica dugih rukava. Naočare nijesu dovoljne, najbolji je zaštitni vizir koji smo ponovo gledali u vrijeme korone, koji je vrlo jeftin i u potpunosti vam štiti lice. Ja sam posle nekoliko gadnih opekotina po licu počeo da koristim staru motociklističku kacigu.

Poređenje sredstava za zaštitu drveta

Nepobitna je činjenica da samo ono sredstvo za zaštitu koje ulazi duboko u drvo može dobro zaštititi drvo od propadanja. Farbe stvaraju tanak zaštitni sloj na površini drveta koji štiti samo dok farba ne ispuca, ogrebe se ili na neki drugi način ošteti. Do oštećenja dolazi i u svakodnevnom radu korišćenjem pčelarskog noža za razdvajanje nastavaka, uvezivanjem kaiševima zbog transporta i prilikom samog transporta košnica. Kroz pukotine u farbi voda ulazi u unutrašnjost drveta i počinje proces propadanja. Farbu treba obnavljati posle tri godine. Bolja zaštita drveta je sadolin sa „voskom“ jer ulazi dublje u drvo. Ono kada se okvasi može brže da se osuši, ali i ovaj premaz treba obnavljati posle tri godine, što je ogroman posao na velikom pčelinjaku. Osim toga, sunce, kiša, vjetar, stalno vlaženje i sušenje daske dovode do pukotina u drvetu i košnice zaštićene sadolinom ispucaju.

Prilikom parafinisanja vrela parafin ulazi 2 mm u dubinu drveta, a na poprečnom presjeku 5 mm. Površina daske je dobro zaštićena i ne dozvoljava prolaz vode u unutrašnjost drveta, podnosi sve površinske ogrebotine i manja fizička oštećenja, a posebno dobro su zaštićeni spojevi koji inače prvi propadaju na košnicama. Parafinisanje će značajno produžiti vijek trajanja i onih djelova košnice koji su napravljeni od nekvalitetnog drveta (što je dosta čest slučaj). Ali i ova metoda ima nekoliko nedostataka. Drvo brzo posivi, onda počinje da tamni i posle nekoliko godina košnice izgledaju kao da su 100 godina stare. To je nešto što vam neće reći niko

ko koristi ovu metodu, dok se sami ne uvjerite. Iako je drvo možda i dalje dobro zaštićeno, nema nikakvih pukotina na dasci, preporuka je da se parafinisanje obnovi posle 4-5 godina što je opet ogroman posao na velikom pčelinjaku. Izuzetak su medišni nastavci koji se koriste samo u sezoni medobranja i koje posle jednog parafinisanja vjerovatno ne morate parafinisati nikada više u životu, niti će poprimiti ružnu sivu boju. Potpuna zaštita se ostvaruje ako se košnice posle parafinisanja ofarbaju. Farba se nanosi u dva sloja, odmah posle vađenja iz kazana dok temperatura daske ne padne ispod 130°C. Na ovaj način farba biva „usisana“ zajedno sa parafinom u dubinu daske i dobro veže. Ovako zaštićene košnice trajaće decenijama.

Postupak parafinisanja

Parafinisanje se može vršiti u objektu ili napolju. U objektu možete koristiti samo plinski gorionik. Gasovi nastali sagorijevanjem plina i isparenja iz kazana nijesu zdravo radno okruženje i stručnjaci preporučuju da se ovaj posao uvijek radi na otvorenom. Na otvorenom možete ispod kazana ložiti drvo koje stvara puno veću toplotnu energiju, brže istopi parafin na početku rada, lako održava visoku temperaturu u kazanu, puno je jeftinije od plina i sl. Vrlo je vjerovatno da na otvorenom nećete uspjeti da sa plinskim gorionikom postignete potrebnu temperaturu, pogotovu ako ima vjetra, ako je kazan veliki i sl.

Kada se parafin ugrije na 160-180°C, možete početi sa radom. Pažljivo spuštajte djelove košnice u kazan da vas parafin ne bi zapljusnuo. Podrazumijeva se da na sebi imate pantalone, majicu dugih rukava, debele kožne rukavice i zaštitni vizir. Kada ubacite neki drveni dio u kazan, on će isplivati na površinu parafina. Potrebno je da ga pritisnete da bi potpuno potonuo u tečnost. Možete ga pritisnuti drugim tijelom košnice, nekim parčetom željeza koje ima dovoljno dugačku dršku da ga možete izvaditi ako vam padne na dno kazana i sl. Potrebno vrijeme parafinisanja

je 5-8 min. Podesite sat na 8 min. i uključite ga. Što je temperatura parafina veća i vrijeme parafinisanja duže, parafin će dublje prodrijeti u drvo. Nijesam primijetio nikakve posledice ako je temperatura 190°C, ali ako dođe do 220°C i ako vrijeme pređe 10 min. čućete eksploziju u kazanu koja je nastala zbog pucanja daske. Tu pukotinu na dasci ćete kasnije lako popraviti, ali to svakako treba izbjegavati. Za vrijeme parafinisanja na površini se pojavljuje pjena koja je posledica izbacivanja vode i vazduha iz drveta. Posle 8 min. zazvoniće sat i upozoriće vas da je vrijeme da izvadite ono što je u kazanu. Kada uklonite teg, drveni dio će isplivati. Možete ga izvaditi rukama ili napraviti neku praktičnu hvataljku, kliješta ili nešto treće čime ćete to odraditi. Tijelo desetoramne košnice napravljeno od tanke daske ćete lako izvaditi, plodište DB12 napravljeno od debele daske je vrlo teško izvući, može vam ispasti iz ruku pa će vas parafin ponovo zapljusnuti. Kožne rukavice nijesu najbolje rešenje, brzo se natope parafinom i postanu krute. Pokušaću da u prodavnicama zaštitne opreme i opreme za vatrogasce pronađem neke gumene rukavice koje neće upijati parafin, a otporne su na visoke temperature. Kada se tijelo (krov, podnjača) izvadi iz kazana na njemu ima nešto pjene i vrlo malo parafina. Dobro zagrijan parafin će brzo oteći sa drveta i povući se u njegovu unutrašnjost, pa ga ima vrlo malo na površini daske. Ako ga ima na površini i počne da se stvrdnjava, to znači da daska nije bila dovoljno ugrijana, da je temperatura parafina bila niska, da je vrijeme bilo prekratko. Posle kratkog cijedenja, većina pčelara završava posao na parafinisanju. Ali kako sam vam već naveo, potreban je još jedan korak za potpunu zaštitu drveta.

Kada izvadite dio iz kazana postavite ga na okretno postolje. Možete ga postaviti na bilo kakvu površinu, ali okretno postolje će vam puno olakšati i ubrzati farbanje. Brzo ga prebrišite krpom da se ukloni sva pjena i parafin. Prvi sloj farbe treba nanijeti što brže malim ili srednjim valjkom, dok temperatura daske ne padne ispod 130°C. Dobro natopite valjak u farbu

i pređite samo jednom. Nemojte se vraćati na ofarbanu površinu jer će valjak podići prethodno nanešenu farbu. Za prvi sloj koristim temeljnu boju za drvo. Temeljna boja se brže suši od laka i kada se nanese na ovako zagrijanu površinu, biće suva za 2 minuta, što možete osjetiti na dodir. Tada nanosite i drugi sloj boje, ovaj put završnu boju za drvo. Pošto se daska već ohladila do nekih 90°C i dalje nastavlja da se hladi, a završni lak se sporije suši od temeljne boje, biće potrebno oko 2 sata da se završni sloj potpuno osuši.

Dok se prvi sloj temeljne boje sušio imali ste dva minuta da izmjerite temperaturu u kazanu, dodate drva na vatru ako je potrebno i da ubacite novi dio. Ne zaboravite da uključite sat. Na ovako temeljan način poštujući zahtijevano vrijeme za proces parafinisanja, možete za jedan dan parafinisati i ofarbati 30-40 plodišnih tijela ili stotinjak podnjača, krovova i drugih djelova košnice koji se mogu ubaciti po nekoliko komada u kazan. Potrošnja parafina je minimalna. Ne možete jednostavnim vaganjem prije i posle parafinisanja utvrditi koliko je drvo upilo, jer parafin izbacuje i

zamijenjuje vodu i vazduh iz daske. Mislim da se za parafinisanje jednog plodišta utroši 30-50 grama parafina, što znači da sa jednim kilogramom možete parafinisati 20-ak ili više plodišnih tijela.

Parafin će zaštititi od rđanja i sve metalne djelove košnice (eksere, šarafe). Zanimljivo je pitanje da li će visoka temperatura negativno uticati na ljepilo za drvo. Pčelari koji su to provjeravali tvrde da neće i da zalijepljeni dijelovi i posle parafinisanja ostaju čvrsto povezani.

Sledećeg dana možete provjeriti parafinisanje i ofarbane djelove košnica i pogledati da li ima pukotina u dasci. Ako ih pronađete veoma lako ćete ih sanirati. Koristite akrilni kit u tubi i popunite sve šupljine i pukotine. Akrilni kit dobro zaptiva i ostaje trajno elastičan. Koristite akrilni kit slovenačkog proizvođača Tekadom. Turski proizvodi ili proizvodi iz Srbije koji su, takođe, turski samo sa drugom naljepnicom, jednostavno nijesu dovoljno dobri.

Više o farbanju košnica

Parafinisanje djelova košnice se farbaju iz nekoliko razloga:

- * da bi se dobila bolja i dugotrajnija zaštita drveta;
- * da bi se košnice manje zagrijavale u ljetnjem periodu;
- * da bi vaš pčelinjak imao ljepši izgled.

Možete koristiti uljanu boju ili boju na vodenoj bazi. Moj izbor je uljana boja, jer je kvalitetnija, traje duže i jeftinija je od one na vodenoj bazi. Po navici koristim kvalitetne boje, ali je moguće da će uz parafin bilo kakva, pa i najjeftinija boja, završiti posao.

Ključno za uspješno farbanje košnica je da je daska bila dovoljno zagrijana i da se farba nanese na vruće drvo čija temperatura nije pala ispod 130°C. Tada farba biva „usisana“ zajedno sa parafinom u unutrašnjost drveta. Da bi to postigli, treba da košnicu posle vađenja iz kazana odmah prebrišete krpom i što prije nanesete prvi sloj temeljne boje. Ako se vremenom ispostavi da farba na nekoj košnici ne traje baš

dugo, jedini razlog za to je da daska nije bila dovoljno zagrijana ili da ste farbu nanijeli na ohlađen parafin pa nije dobro vezala za podlogu. Sa daljinskim mjeračem temperature koji imate možete eksperimentisati i pratiti koliko brzo pada temperatura daske kada se izvadi iz kazana. Kada završite sa eksperimentom vratite tijelo u kazan da se opet ugrije i onda ga ofarbajte.

Okretno postolje i malo veći valjak znatno olakšavaju farbanje i omogućavaju da se ono brže završi, što je ključno za uspješno prijenjanje farbe za podlogu. Ako farbate samo spoljašnju površinu drveta, veoma je jednostavno napraviti okretno postolje. Međutim ako farbate i gornju i donju površinu plodišnih i medišnih tijela (bočnu površinu daske), potrebno vam je komplikovanije postolje, koje pridržava tijelo sa unutrašnje strane. Nije lako bez postolja okretati košnicu, jer je veoma vruća i toplota probija i kroz debelu rukavicu.

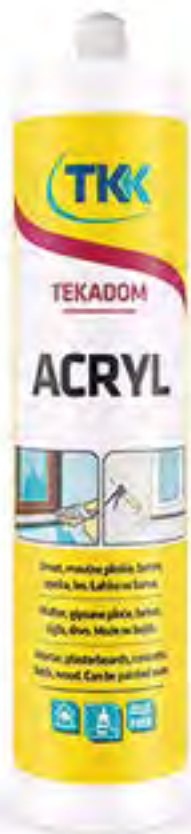
Parafinisanje u cilju sterilizacije

Nas su učili da se košnice, u kojima je došlo do pojave američke truleži, legla spaljuju. Takav stav je ušao i u veterinarske pravilnike i pčelari su to pod uticajem svojih mentora i veterinarske struke prihvatili kao jedino ispravno. Novozelandski pčelari već pola vijeka koriste parafinisanje kao metodu za sterilizaciju košnica kontaminiranih sporama američke truleži legla i tvrde da je uspješna. Tokom parafinisanja spore bivaju uništene visokom temperaturom ili ostaju začaurene u parafinu. Stručnjaci su napravili istraživanje koje je ovo potvrdilo i pokazalo da kada se parafinisanje odradi ispravno sve spore američke truleži legla bivaju uništene. Zaključci ispitivanja su bili da je:

- * minimalno vrijeme potrebno za sterilizaciju 10 minuta;
- * minimalna temperatura 150° – 160°C.

Skraćivanje vremena parafinisanja ili niža temperatura rezultiraće da jedan dio spora ostane vitalan i neće se postići 100% sterilizacija.

Parafinisanjem na ispravan način sačuvaćete drvene i metalne djelove

košnice za ponovnu upotrebu, dok se ramovi, saće, plastične hranilice naravno moraju spaliti.

Redovna sterilizacija opreme je korisna navika. Posle košnica počeo sam da parafinišem, odnosno sterilišem sve korišćene ramove prije nego što postavim satne osnove i vratim ih u košnicu. Pčelama parafinisanji ramovi ne smetaju. Onda sam odlučio da parafinišem i nove ramove prije nego ih dodam u košnicu, jer mi se dešavalo da preko zime krajnji ramovi počnu da buđaju i da pocrne. Napravio sam jednu plitku posudu koju koristim samo za parafinisanje ramova i regulatora leta, u koju staju tri rama. Takva posuda se brzo zagrije na malom plinskom rešou, a posao se može raditi u radionici u bilo koje doba godine.

Zaključci i preporuke

Parafinisanje uz farbanje košnica je do sada najbolja metoda zaštite drvenih košnica. Jedini problem sa ovom metodom je da su početna ulaganja visoka. Potrebno je napraviti kazan, kupiti veliku količinu parafina da bi se kazan napunio, kupiti mjerač temperature, zaštitnu opremu, sat, temeljnu i završnu boju za drvo. Ali sva kasnija ulaganja bilo da proširujete pčelinjak ili obnavljate zaštitu na postojećim košnicama su minimalna

– potrebno je samo dokupiti malu količinu parafina i boju za drvo. Uštede u radu su ogromne, ranije sam morao svake treće godine ponovo farbati košnice, pa onda prebacivati društva iz starih u novo ofarbane košnice, beskrajn posao. S obzirom da imam veliki pčelinjak svake godine je bilo košnica koje je trebalo farbati, što je bio mukotrpan posao jednako koliko i suzbijanje rojevnog nagona. Sada se ne sjećam kada sam poslednji put farbao košnice. Djelovi košnice traju mnogo duže, siguran sam da u sljedećih 10-15 godina neću morati da kupim ni jedan novi krov, podnjaču, tijelo, zato što mi je neko istrulilo. Ako imate namjeru da se ozbiljno bavite pčelarstvom, proširujete svoj pčelinjak, dođete do nekoliko stotina košnica, mislim da ne postoji bolja opcija od parafinisanja. Za male pčelinjake je nerentabilno ovoliko ulaganje, jer se uloženi novac dugo neće povratiti. Za njih bi bilo optimalno da parafinisanje negdje odrade uslužno. To je i prilika za nekoga da nabavi kvalitetnu opremu i započne mini biznis tako što bi radio parafinisanje za potrebe crnogorskih pčelara.

Parafinisanje je po mom mišljenju posao koji se radi u toplijim mjesecima. Kada je spoljna temperatura visoka, kazan se manje hladi, temperatura daske sporije opada pa imate više vremena da je kvalitetno ofarbate, farba

se brže suši. Ovdje ne važi ona pčelarska da se ovakvi poslovi obavljaju u zimskim mjesecima.

Radeći cijeli dan pored otvorenog plamena nadisaćete se dima, isparenja iz kazana, uljane boje su takođe štetne za zdravlje (iako manje, nego one na nitro bazi). Nemoguće je da cijelog dana nosite gas masku, ali uveče kada završite posao, popijte litar varenike jer ona uklanja štetne materije iz organizma. Nekada je svako ko radi na poslovima sa hemikalijama dobijao litar mlijeka u tetrapaku dnevno od firme.

Primijetio sam da neki pčelari prave jednu grubu grešku: na YouTube vide

američke pčelare koji griju parafin na 320° i onda to rade i oni, ne shvatajući da Amerikanci koriste stepene Farenhajta i da je 320°F u stvari 160°C. Izlažu se opasnosti da izazovu samozapaljenje parafina, a drveni djelovi koji se ubace u kazan pri toj temperaturi biće potpuno ugljenisani.

Ostaću vam dužan informacije o tome kako se parafinišu stare, korišćene košnice koje na sebi imaju farbu. Nijesam to radio do sada, a kada budem radio rado ću podijeliti svoja iskustva sa vama. Pretpostavljam da ću prvo pokušati da skinem staru farbu velikim plinskim brenerom, a ono što ostane čvrsto neću dalje dirati. Potpuno šmirglanje farbe do drveta mi izgleda kao ogroman i besmislen posao. Sa krovova se mora skidati lim, a svi eventualni plastični djelovi se moraju ukloniti jer bi se istopili. Primijetio sam da se propolis ne istopi sa starih ramova tokom parafinisanja, već ostaje kao crna, ugljenisana masa zalijepljen za dasku te se mora ostrugati prije ili posle parafinisanja.

Ovo su moja iskustva u primjeni ove metode. Nadam se da će nekom biti korisna. Pozivam sve kolege koji imaju korisne informacije o različitim aspektima našeg posla, da ih podijele sa nama na stranicama ovog časopisa.

Za sada toliko, pozdravljam vas i želim vam uspješnu predstojeću sezonu. ■

ZIMSKI ODMOR ZAMJENJUJU PRIPREME ZA NOVU SEZONU

Teško je sa preciznošću kazati koji se to radovi u mjesecu februaru „moraju obavljati“. To svakako diktiraju prirodni uslovi i, naravno, pčelinja društva i njihovo stanje unutar svake košnice ponaosob. Februar mjesec je po nekim pokazateljima topliji i klimatski blaži mjesec od janura. Dužina dana postaje veća kao i temperaturne razlike. Mi ne možemo odrediti kakvo će vrijeme biti i koliko

će biti izletnih dana za proćisni let pčela, ali možemo odrediti da na našem pčelinjaku vlada apsolutni mir bez ikakvih uznemiravanja od strane ljudi, domaće stoke, ptica i sl. Ovo je mjesec kada snijeg zna napadati i više od pola metra pa snijeg sa leta ne treba dirati, jer je dobar izolator, ali i porozan i zrak bez problema prolazi unutar košnice.

Snijeg treba skloniti sa leta samo

ako naglo otopli, da zbog niskih noćnih temperatura ne dođe do stvaranja leda na letu koji bi mogao da smanji dotok svježeg zraka u košnicu i time dovede pčelinje društvo u opasnost da nema dovoljno kiseonika.

Takođe, za februar se može reći da je posljednji zimski mjesec mirovanja i pčela i pčelara. U košnici, često pod debelim snijegom, sa pojavom prvog legla veličine dlana, uobičajeno još

PRVO LEGLO

Tokom februara u pčelinjem klubetu počinje produženje vrste, pojavljuje se prvo leglo, koje nije veliko, ali je značajno. Što je pčelinja zajednica brojnija i leglo je veće. Brojne zajednice sa obiljem polena u svojoj zimskoj hrani imaju leglo većih površina, što potvrđuje važnost ove vrste hrane u zimskoj pčelinjoj hrani, uskladištenoj na pravom mjestu u protekloj sezoni. Veličina legla zavisi od: jačine društva, kvaliteta matice, kvaliteta saća, količine i kvaliteta hrane te zdravstvenog stanja društva. Nije poželjno da se razvije veliko leglo zato što u februaru mogu da nastupe vrlo hladni dani. U toku zimskog mirovanja, dok ne počnu odgajanje legla, pčele troše relativno malo hrane. Leglo se javlja već u februaru, a nekada i ranije. Svakim danom količina zaleženih ćelija se povećava što uslovljava i povećanu potrošnju hrane uz srazmjerno smanjenje zaliha, jer pčele za svaku odgojenu larvu potroše jednu ćeliju meda. Nemojte biti znatiželjni i zavirivati u pčelinje gnijezdo (podizati i pomjerati ramove), iako postoji mogućnost da se u ovom mjesecu pojavi i po koji topao i sunčan dan. Pčelinja zajednica je uložila veoma mnogo napora da stvori tako potrebnu toplotu i odgovarajuću vlažnost vazduha (mikroklimu) u rejonu malog ili velikog legla - u zavisnosti od svoje jačine i brojnosti. Prije nego dođe do pročišnog izleta pčela, sa podnjača košnica obavezno se uzimaju uzorci mrtvih pčela (20 – 30), da bi se u ovlašćenoj veterinarsko-dijagnostičkoj ustanovi izvršila analiza na crijevnog parazita pčela, koji izaziva oboljenje nozemoza. Samo pčelinja društva koja nije zahvatila ta bolest mogu se dobro razviti i dati maksimalan prinos meda i drugih pčelinjih proizvoda. Ukoliko se utvrdi prisustvo nozemoze najbolje je u toku ovog mjeseca pčelama dodati pogače s «fumagilinom».

krajem januara, otpočinje novi život. U to doba, kada dani postaju duži, mnogi od nas bude se iz zimskog drijemeža i počinju se pripremati za novu sezonu. Načitali smo se i naslušali dobrih i korisnih priča i savjeta na pčelarskim predavanjima, a u udruženjima neko više, a neko manje, aktivno je sudjelovao u društvenom životu. Uz sve poteškoće koje nas čekaju, motivisani osnovnim razlogom zbog kojega smo postali i ostali pčelari, prionućemo na posao još većim zanosom i entuzijazmom, puni nade da je pred nama još jedna medonosna godina.

Na osnovu dobro smišljenog plana, nastalog za pisaćim stolom i u omiljenoj fotelji u toploj sobi tokom dugih zimskih večeri, ući ćemo, sa više ili manje odlučnosti i preduzimljivosti, u ostvarivanje naših novih ideja i starih snova, već prema mogućnostima, u nova ulaganja i proširenje pčelinjaka,

modernizaciju, ili možda nabavku pokretnog pčelinjaka, bez kojeg već odavno nema sreće u pčelarenju. Ostati na istom, danas često znači, u stvari, ići unazad, logičan je zaključak.

U novembru i decembru vaga je ispod naše kontrolne košnice opala za ukupno dva kilograma. Tokom januara vaga opadne za otprilike istu težinu, a u februaru za još kilogram više. Zato je neophodno pčelinjak obilaziti i u ovo doba godine, kada na njemu nema posla i kada sve košnice spokojno spavaju. Nažalost, pri tim obilascima često nas neugodno iznenade posljedice vremenskih nepogoda, napadi štetočina i neprijatelja pčela, te posjete nepozvanih gostiju.

Prema tome, preseljavanje košnica na istom pčelinjaku najbolje je i sa najmanje posljedica moguće obaviti upravo u ovom periodu godine kada pčele barem mjesec dana nijesu izlijetale. Za taj posao treba izabrati neki topliji dan bez mraza. Tada se

može promijeniti ili popraviti položaj pčelinjaka i košnica na njemu, koje bi trebale biti zaklonjene od vjetra i po mogućnosti okrenute prema jugoistoku.

Sada je pravo vrijeme za radove u pčelarskoj radionici, podrumu ili garaži, u kojima je sve već trebalo biti poslagano i sortirano u zimskom rasporedu. Uz prikladne uslove, sastavljanje, čišćenje, bušenje i užičavanje okvira, bojanje, čišćenje i popravak nastavaka i ostalih elemenata svakako je veće zadovoljstvo, nego se patiti punog želuca u uglu dnevne sobe uz obaveznu TV stanicu. Onaj koji posjeduje znanje, vještinu, alat i neophodne mašine, zauzet je u svojoj stolarskoj radionici izradom elemenata potrebnih za ostvarenje neke nove ideje koju je negdje pročitao, presnimio kod nekog naprednog pčelara ili jednostavno osmislio. Nikada kraja pčelarevoj inventivnosti i kreativnosti.

UZORCI GUBITAKA

Zimski gubici su učestala pojava na našim pčelinjacima te predstavljaju ozbiljnu štetu ako ih je preko 10% od broja uzimljenih zajednica. Radi sprječavanja grabeži, košnice s umrlim zajednicama se odmah zatvaraju ili

VLAGA

Mnogi iskusni pčelari tvrde da je vlaga najveći neprijatelj prezimljavanja pčelinjeg društva. Razne konstrukcije današnjih košnica, neadekvatan utopljavajući materijal, loša ventilacija i sl. pogoduju stvaranju kondenzacije. Treba znati da je vlaga u košnici sa zelenim, pljesnivim i mokrim saćem, štetnija po zajednicu i od najhladnije zime. Zbog toga nije ni čudo što mnoge istraživače, pčelare, proizvođače košnica i pčelarske opreme zaokuplja problem kako sačuvati toplotu, a izbjeći vlagu u toku zimovanja pčelinjeg društva.

SVJEŽA VODA

Treba pripremiti pojilice sa svježom vodom za pčele u blizini pčelinjaka. Najbolje je da se one nalaze desetak metara od košnica. Postaviti ih na osunčanom mjestu, kako bi voda bila što toplija. Pčelinja vrećica sa čvrstom hranom pčelama će obezbijediti vodu i povećanu vlagu, koja će u narednom periodu, kako leglo raste, biti sve potrebija. Pčele će imati prijeko potrebnu vodu, a manje će izlijetati da je traže van košnice. Tako će manje stradati u potrazi za njom. Njegujući leglo, pčele imaju potrebu za vodom nekoliko puta veću od količine hrane koju potroše. Sada se postavlja pitanje kako odvići pčele da ne idu kod komšije na vodu. Jedan od načina da se to spriječi, bar tako tvrde pčelari koji su to isprobali, je EM probiotik (efektivni mikroorganizmi). U pojilice se stavi EM probiotik u koncentraciji prema uputstvu proizvođača, a nekoliko dana u večernjim satima isti taj rastvor stavljati pčelama u hranilicu (1,5-2 dcl). Pčelari tvrde da EM probiotik, u pitkoj vodi za pčele, doprinosi da pčela bude otporna na brojne bolesti, pa su zato one dugovječnije i vitalnije.

odnose s pčelinjaka.

Prema stanju na letu i podnjači na kojoj se tada još nalaze sve umrle pčele s otpalim mednim poklopcima i zrnima kristalisanog meda, moguće je relativno tačno očitati i procijeniti stanje pčelinje zajednice, odnosno utvrditi je li ista zdrava, ima li maticu i koliko ulica zaposijeda. Podnjača je u to doba godine ogledalo stanja u zajednici, koje je zimovalo iznad nje.

Ovo je ujedno trenutak da se uzimaju laboratorijski uzorci zimskih gubitaka radi utvrđivanja stepena zaraženosti nozemozom. S podnjače svake košnice treba pokupiti po 30-ak mrtvih pčela, staviti ih u kovertu obilježene brojevima košnica te ih s uputom lokalnog veterinara poslati u nadležnu dijagnostičku veterinarsku laboratoriju. Na osnovu nalaza ove pretrage, biće moguće, bez obzira na njen rezultat, dobiti odgovarajuću potvrdu o zdravstvenom stanju pčela neophodnu između ostalog i za legalno seljenje pčela.

Krajem februara, kada nas zima polako, ali sigurno napušta, prvi put otvaramo košnice radi dodavanja medno-šećerne pogače. Ako su pčele pravilno uzimljene s dovoljno kvalitetne zimnice, nije potrebno žuriti s dodavanjem pogača. Oni opreznici, odmah poslije proćisnog izleta, već u januaru, postavljaju pogaču neposredno iznad klupka. Naime, nekih godina zna toliko zatopljiti usred zime da procvjetaju lješnici, visibabe, jaglaci i ostali vjesnici proljeća.

Polenska paša podstiče maticu na

pojačano leženje jaja, povećava se količina legla u košnici, što u slučaju jačeg zahlađenja i povratka zime može biti kobno. Zima vraća zajednicu u klupko oko legla, koje često ostaje nedovoljno pokriveno. Ovakvo rano razvijeno leglo iscrpljuje zajednicu i dovodi do njenog ubrzanog slabljenja, odnosno zaostajanja u proljećnom razvoju. U pojedinim slučajevima, osobito tokom jačih zima u februaru, upravo ovo leglo, zbog kojega se klupko ne može pomjeriti na stranu, biće uzrok uginuća od gladi cijele jake zajednice ili njenog većeg dijela, pored nedostupnih zaliha meda na drugoj strani košnice. Tada ova pogača dođe kao spas.

Bolje je kada prva polenska paša otpočne krajem februara ili početkom marta. Takvu kasniju cvatnju, pri povoljnijim vremenskim uslovima, pčele mogu bolje iskoristiti. Stara poslovice kaže da je uspješna cvatnja lješnika vrlo često nagovještaj kasnih mrazeva, koji će uništiti pupoljke bagremovih cvjetova. Za pčelinju zajednicu je najpovoljnije da matica u jesen što ranije prestane s nošenjem, a krajem zime da sa istim otpočne što kasnije.

Utopljanje košnica u ovo doba dobija najviše na značaju, jer pčelinje zajednice iz dana u dan troše sve više meda na zagrijavanje legla. Košnice u paviljonima i pokretnim pčelinjacima se po pravilu ne utopljavaju. Oko načina utopljanja postoje vrlo oprečna mišljenja, kako u literaturi tako i u praksi.

Podizanjem košnice moguće je procijeniti zalihi meda u košnici te one lakše košnice obilježiti i kasnije pregledati. Krajem februara u košnicama bi trebalo biti još oko 10 kg meda.

ČISTOĆA U KOŠNICI

Kriza u izvođenju legla u ovo doba godine može se ne samo izbjeći, već se aktivnost pčela u njegovanju podmlatka može čak i povećati. Zato je potrebno da se društva, ako u njima nema dovoljno cvjetnog praha, šest nedjelja prije prve paše počnu prihranjivati pripremljenim rezervama cvjetnog praha ili njegovim zamjenama.

U februaru su podnjače manje-više zaprljane. Tu su mrtve pčele, koje

OSMATRANJE LETA

I u ovom mjesecu treba izbjegavati otvaranje košnica, naročito ako je temperatura ispod 15°C. Tada gnijezdo naglo gubi toplinu koja je jako potrebna i time se nanosi velika šteta pčelinjem društvu. Najbolje je tokom lijepog dana, kad pčele izlijeću, da pčelar osmotri leto. Na letu se dobrim dijelom može pročitati stanje društva. Kada pčele na lijepom sunčanom danu hitro izlijeću iz košnice i dolijeću natovarene nektarom i cvjetnim prahom sa prvih biljaka vjesnika proljeća, znak je da je u košnici sve u redu i da matica leže jaja. Mokra leto pri suvom vremenu pokazuje da je to društvo zdravo i vrlo jako i da za ovo doba godine ima razvijeno leglo i da se može očekivati brzo obnavljanje i razvoj, pod uslovom da se vrijeme u toj mjeri ne pogorša da razvoj legla može da ima veću štetu od koristi. To su osnovni pokazatelji na osnovu kojih pčelar može približnom tačnošću procijeniti stanje pčelinjeg društva na svom pčelinjaku bez otvaranja košnice.

su bile nesposobne za dalji rad, pa su napustile zimsko klube i na podu uginule. Na podnjači su i izmravljeni voštani poklopci ćelija iz kojih su pčele potrošile med. Često su tu i ostaci proliva, koji ponekad zadesi društvo zbog duge zime, loše hrane ili bolesti.

Pčele u ovo doba godine teško održavaju čistoću u košnici. Da bi im se to olakšalo, prvog lijepog dana u februaru treba očistiti, pa i dezinfikovati podnjaču. Na leto se ubace dva-tri mlaza dima, zatim pažljivo skine krov i nožem razdvoje podnjača i tijelo. Stara podnjača zamijeni se novom, čistom. Košnica (tijelo) vrati se na svoje mjesto i pokrije bez uznemiravanja pčela.

Sa odstranjene podnjače, četkom ili nožem, uklone se mrtve pčele

i trunje, a zatim podnjača opali plamenom. Tako se dobije druga čista podnjača, pa se posao može nastaviti. Za sat se može očistiti i dezinfikovati desetak podnjača. Po završetku posla mrtve pčele se odvoje od trunja i spale,

a trunje pretopi u vosak.

Povećanjem potrošnje meda i proširenjem legla povećava se količina vodene pare i vlage u košnici. Zbog toga se u ovo vrijeme u košnici može pojaviti plesan, koja loše djeluje na vosak i normalan razvoj društva. To će se izbjeći pojačanim provjetravanjem košnica i sušenjem, odnosno zamjenom utopljavajućeg materijala. Ovo se radi po toplom danu. Poskidaju se krovovi i utopljavajući materijal izloži djeystvu sunčevih zraka i vjetra.

Obično sva pčelinja društva koja su normalno zimovala, u februaru imaju legla.

Međutim, ponekad se pčele drukčije ponašaju. Izletnice pri odlasku i dolasku u košnicu kao da nešto traže na poletaljci, oklijevaju da polete, odnosno da uđu u košnicu. To pokazuje da u košnici nešto nije u redu, da je društvo loše zimovalo, izgubilo maticu, ostalo bez hrane ili oboljelo. Takvo društvo, kad je lijep dan, treba brzo pregledati i na osnovu nađenog stanja izraditi plan otklanjanja nedostataka. Ovo treba uraditi što prije, jer takvo društvo ostavljeno samo sebi ne može se razviti u proizvodnu zajednicu. Ako se i pored otklanjanja nedostataka ne može brzo razviti normalno društvo, treba ga pripojiti nekom kvalitetnom društvu.

Razumljivo je da to ne treba činiti s društvom koje je oboljelo od nozemoze ili kuge.

izvor:

pčelarska literatura i sajтови

SARADNJA SAVEZA I MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE NA VISOKOM NIVOU

usvojenim Agrobudžetom. Kao jednu od značajnijih aktivnosti Veličković je naveo program regresa za prihranu pčela. Državni sekretar je naveo da je jedan od osnovnih uslova za pružanje podrške pčelarima registar gazdinstava. Pružanje bilo kakve podrške mimo ovog uslova bi bilo kršenje zakona što resorno Ministarstvo neće dozvoliti. Da bi program registracije bio što efikasniji, odnosno da bi se ažurirali podaci, iz Uprave za bezbjednost hrane i resornog Ministarstva angažovani su eksperti koji će raditi na razvoju softvera koji će omogućiti uvezivanje ova dva registra. Takođe je apelovao da se uputi poziv pčelarima da se registruju. Naveo da se status selekcionog centra treba riješiti do proljeća, kako bi u nastavku sezone bili u mogućnosti da se imenuje rukovodioc centra.

Četrnaestoj sjednici Upravnog odbora SPOCG koja je održana u multimedijalnoj sali Kuće meda 16. decembra prošle godine, prisustvovali Radule Miljanić, Vladimir Šebek, Vojin Đukanović, Mirko Šćepanović, Risto Gredić, Sabro Ramčilović, Miloje Vujašević i Vladimir Radulović, te državni sekretar u Ministarstvu poljoprivrede Nebojša Veličković.

Za sjednicu je bio predložen dnevni red sa tri tačke to:

DNEVNI RED:

1. Usvajanje zapisnika sa trinaeste sjednice UO;
2. Razmatranje predloga Agrobudžeta za sektor pčelarstva za 2022. godinu;
3. Razno.

Zbog nedostatka kvoruma, zapisnik sa 13. sjednice nije stavljen na glasanje pa će se o njemu članovi UO izjasniti na narednoj.

U okviru druge tačke predsjednik SPOCG Radule Miljanić je naglasio da se pitanje predloga mjera Agrobudžeta za narednu godinu našlo i na sjednici Skupštine Saveza, te da je Savez na osnovu komentara i predloga

sa sjednice Skupštine definisao predlog mjera. Predlog je dostavljen članovima UO i predstavnicima Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede. Miljanić je članovima Odbora obrazložio predložene mjere nakon čega je riječ uzeo državni sekretar u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Nebojša Veličković

On je izrazio zahvalnost na pozivu i istakao da je saradnja resornog Ministarstva i Saveza na visokom nivou. Zahvaljujući ovoj saradnji postignuti su određeni rezultati uprkos problemima vezanim za kasno

DISKUSIJA

Miloje Vujašević je predložio da cijena matice za narednu godinu bude 12 eura od koje bi pčelar plaćao 6 eura, a regres resornog Ministarstva iznosio takođe 6 eura. Pravo na regres ostaje neupitno, odnosno da to pravo imaju isključivo registrovani pčelari.

Vladimir Šebek je postavio pitanje trenutnog stanja u pčelinjaku selekcionog centra, odnosno njegove uloge u programu uzgoja matice. Da li uzgojene majke matice mogu biti uzgajivačima na raspolaganju naredne godine i da li će se iz centra prodavati matice, upitao je Šebek.

Odgovor na ovo pitanje dao je Vladimir Radulović, koji je objasnio da uloga centra nije prodaja matica već rad na unapređenju pojedinih osobina pčela kroz program selekcije kao i uzgoj majki matica koje će već na proljeće naredne godine biti na raspolaganju uzgajivačima. Šebek je predložio da se za budući program selekcije obezbijede i trutovske linije matica. Dalje je predložio da se za pčelare sa sjevera obezbijedi distribucija na jednoj lokaciji u toj regiji. Takođe je naglasio da program regresa ljekova za suzbijanje varoe treba da prate isključivo organski ljekovi. Predložio je da se uvrste i podnjače za regres.

Vojin Đukanović je mišljenja da cijenu matica ne treba uvećavati, a obrazloženje je cijena u regionu. On smatra da treba voditi računa o kvalitetu te da distribuciju treba organizovati iz Kuće meda. Đukanović je predložio da se obavezno podrži mjera reparacije valjaka na mašini za preradu voska te da resorno Ministarstvo obezbijedi novac da se kupe rezervni valjci za mašinu. Program regresiranja opreme je veoma dobra mjera u koju treba uvrstiti i sublimatore kao i pvc podnjače.

Mirko Šćepanović je saglasan sa stavom da se status selekcionog centra mora regulisati kako bi projekat doživio punu afirmaciju. Kada je u pitanju program uzgoja i distribucije matica, ova mjera predstavlja veliki teret, prije svega za Savez, jer su velike prituzbe na račun kvaliteta matica itd. Šćepanović smatra da bi bilo veoma dobro omogućiti pčelarima da biraju uzgajivača od koga žele da kupe maticu. Što se tiče nabavke ljekova, taj program

treba i dalje podržati i ići u pravcu regresa organskih ljekova. Program Mladog pčelara bi trebalo korigovati i u saradnji sa lokalnim pčelarskim organizacijama tražiti modele za realizaciju. Časopis Pčelarstvo mora biti značajno sadržajnije kako bi pčelari imali interes da ga uzimaju. Takođe se mora voditi računa da se list distribuira na vrijeme. U vezi podrške za nabavku pčelarske opreme treba voditi računa da se kriterijumi ispunjavanja uslova smanje što je više moguće. Šćepanović je predložio da se pristupi izradi nove uredbe o zaštiti medvjeda, jer

TREĆA TAČKA

U okviru treće tačke dnevnog reda predsjednik Miljanić je predložio da članarina za 2022. godinu prema Savezu iznosi 10 eura. Predlog je prihvaćen jednoglasno. Isto tako dogovoreno je da Redakcijski odbor časopisa Pčelarstvo održi sastanak na kome bi razmotrili budući pravac razvoja i afirmacije ovog mjesečnika.

postojećom uredbom pčelari su u velikom problemu zato što zakon izričito štiti medvjede. Ukoliko je moguće obezbijediti novčana sredstva, bilo bi veoma korisno uvrstiti program podrške za adaptaciju objekata. Šćepanović smatra da je program regresiranja nastavaka sporan iz razloga što sa uključenim PDV-om dolazi do visoke cijene nastavka, pa bez obzira na regres, cijena je na istom nivou kao što je u maloprodaji kod stolara.

Risto Gredić predleže da se za nabavku matica pripreme vaučeri

koji bi dobijali pčelari i na osnovu istih imali pravo da kupe maticu kod željenog uzgajivača. U okviru regresiranja pčelarske opreme uvrstiti sublimatore. Takođe, u okviru Agrobudžeta definisali mjeru za nabavku rezervnih valjaka za opremu za preradu voska.

Sabro Ramčilović je saglasan sa ocjenom prethodnih diskutanata da je pitanje distribucije matica problematično te da bi trebalo naći najpovoljniji metod raspodjele. Jedan od načina jeste angažovanje inspektora koji bi vršio distribuciju za sjever Crne Gore.

OBRAZLOŽENJA

Nakon diskusija članova Odbora, riječ je uzeo državni sekretar gospodin Veličković koji se prije svega zahvalio na nizu konkretnih predloga i komentara.

-Što se tiče uvođenje mjera za podršku selekcionom pčelarstvu, veoma je teško obezbijediti kontrolni mehanizam uz ocjenu da je predlog sasvim prihvatljiv i da bi koristio pčelarima. Međutim, zbog ograničenih ljudskih resursa bilo bi teško sprovesti kontrole na terenu. Selekcija matica je program koji treba da se sprovodi na osnovu programa rada, ali je neophodno izvršiti registraciju centra i nastaviti sprovođenje projekta u skladu sa donijetim dokumentima. Uzgoj i distribucija matica je dugogodišnji program koji treba unapređivati, ali je podrška moguća isključivo za uzgojene maticu u Crnoj Gori, pojasnio je Veličković. Kada je riječ o samoj distribuciji, on je saglasan da pčelarima treba dati pravo da biraju uzgajivača od koga žele da kupe maticu. Program Mladi pčelar bi mogao da se unaprijedi i tome će se posvetiti pažnja prilikom kreiranja javnog poziva. Što se tiče časopisa Pčelarstvo, za narednu godinu treba napraviti anketu kojom bi se pčelari izjasnili da li žele elektronsku ili štampanu verziju časopisa. U skladu sa tim procijeniti koliko je novca potrebno za štampanje lista. Veličković smatra da pčelari koji žele štampanu verziju lista treba da doplate iznos za troškove štampe.

B. K.

LAZAR TOMOVIĆ NOVI PREDSJEDNIK

Za redovnu godišnju skupštinu bjelopoljskog udruženja "Pčelar" koja je održana 25. decembra prošle godine može se slobodno reći da je imala akademski predznak s obzirom na način kako je protekla i kako su delegati razmatrali i usvajali pojedine tačke dnevnog reda. Ako se ovoj konstataciji doda i činjenica da je izborna procedura sprovedena bez ijedne sporne situacije, onda dolazimo do zaključka da treba slijediti njihov primjer pripreme i organizacije ovakvih i sličnih sastanaka kojima prisustvuju predstavnici opštinskih i državnih organa, kao i gosti iz okruženja.

Predstavljajući izvještaj o radu za 2021. godinu, tadašnji predsjednik Udruženja pčelara „Pčelar“, Vlado Šebek, saopštio je da su prinosi meda bili minimalni, te da su pčelari u prošloj godini podnijeli najveći teret, obezbjeđujući značajna sredstva za prihranu i očuvanje pčelinjih zajednica. Opšti je utisak da je godina bila jako teška za bjelopoljske pčelare, ali da se oni nadaju i očekuju da će uz podršku lokalne samouprave, Saveza pčelarskih organizacija i resornog Ministarstva uspjeti da prevaziđu određene probleme. On je istakao da ni brojne planirane aktivnosti nijesu mogle biti realizovane zbog virusne pandemije.

-Nijesmo organizovali tradicionalne pčelarske manifestacije, dok smo neke sastanke održavali online. Ipak, ono što je najvažnije, vodili smo računa o zaštiti pčelinjih zajednica i nije bilo slučajeva zaraznih bolesti, osim sporadičnih problema sa bolešću krečnog legla, rekao je Šebek i dodao da se upravo prioriteta plana rada za ovu godinu zasnivaju na zdravstvenoj zaštiti pčela i pčelinjih proizvoda u košnici, te edukaciji pčelara po tom pitanju.

- Cilj nam je da u rad Udruženja uključimo sve one koji pčelare na području naše opštine, jer smo u 2021. imali 102 člana, što je nešto manji broj u odnosu na raniji period, napomenuo je Šebek na sjednici, na kojoj je usvojen i finansijski izvještaj.

Pored redovne godišnje Skupštine, danas je održana i 6. sjednica Izborne skupštine, na kojoj je izabrano novo rukovodstvo. Vlado Šebek izabran je za predsjednika Skupštine, a na mjestu predsjednika Udruženja „Pčelar“ zamijenio ga je Lazar Tomović, a funkciju sekretara, odnosno blagajnika obavljaće Esad Mustajbašić i Veljko Đurović.

Novoizabrani predsjednik Tomović zahvalio je svima na ukazanom povjerenju i poručio da će nastaviti

da se bori za bolji položaj Udruženja.

-Trudiću se da naše pčelarstvo održimo i da unaprijedimo položaj pčelara, obećao je Tomović.

PODRŠKA

Skupštini je prisustvovala i predsjednica SO Bijelo Polje, Nemša Omerhodžić, koja je istakla da pčelarstvo, pored proizvodnje meda i drugih pčelinjih proizvoda, ima značajnu ulogu u očuvanju životne sredine.

-Zato smatram da stalno treba ukazivati na važnost pčela i pčelarstva, jer na taj način ćemo unaprijediti našu poljoprivredu, čuvati naš eko-sistem i jačati ukupnu ekonomiju, istakla je Omerhodžić.

Ona je savjetovala da više pažnje treba posvetiti usavršavanju i edukaciji svih pčelara, posebno onih mlađih.

-Treba što više pažnje posvetiti promociji svih aktivnosti iz ove oblasti, kako bi povećali proizvodnju i stvorili uslove za otvaranje novih tržišta i tako postigli veće cijene ove dragocjene tečnosti i drugih pčelinjih proizvoda, dodala je predsjednica SO Bijelo Polje.

Omerhodžić je poručila i da će lokalna samouprava nastaviti da pruža podršku bjelopoljskim pčelarima, te da će ostati njihov siguran partner, posebno kada je riječ o promociji i edukaciji pčelara.

- U saradnji sa Turističkom

ZAHVALNICE

Na redovnoj godišnjoj Skupštini, održanoj u Centru za kulturu, uručene su i zahvalnice zaslužnim pčelarima i elektronskim medijima za afirmaciju i promociju svih aktivnosti udruženja „Pčelar“, ali i pčelarstva uopšte. One su otišle na adrese Miodraga Rovčanina, Snežane Cmijanović, Ljubiše Lelovića, Džafera Mušovića, Veljka Đurovića, Milorada Rovčanina, Lazara Tomovića, Vučka Pešića, Sulejmana Martinovića, Radula Piperera, Nebojše Veličkovića, Milomira Đalovića, lokalnog javnog emitera "Radio Bijelo Polje" i gradske televizije "SAN".

organizacijom Bijelo Polje mi ćemo pomoći oko organizovanja manifestacija *Dani meda* i *Sajam meda*, ali i obilježavanja *Svjetskog dana pčelara*, istakla je Omerhodžić.

Sekretar Sekretarijata za preduzetništvo i ekonomski razvoj, Slobodan Jelić, podsjetio je na činjenicu da je iz opštinskog budžeta za 2021. godinu bilo opredijeljeno 10.000 eura za pomoć bjelopoljskim pčelarima.

-Pomoć je koristilo 56 naših pčelara, a ukupno je utrošeno 7.600 eura. Zato želim da apelujem na pčelare da koriste ove mjere podrške, kako bi unaprijedili svoj rad, istakao je Jelić. On je sugerisao da pravo na mjere podrške imaju pčelari koji imaju pet ili više, a maksimalno 50 pčelinjih društava. Dodao je da pored ove, pčelari mogu koristiti i još jednu mjeru, i to onu koja se odnosi na promociju i edukaciju. Jelić je predložio i pokretanje inicijative za otvaranje *Kuće meda* u Bijelom Polju, koja bi predstavljala centar sjevera.

-Uvjeren sam da to možemo da ostvarimo uz podršku lokalne samouprave i resornog Ministarstva, kao i Saveza pčelarskih organizacija Crne Gore, poručio je sekretar Sekretarijata za preduzetništvo i ekonomski razvoj, Slobodan Jelić.

Da je pčelarstvo jako značajna

poljoprivredna grana istakao je i državni sekretar u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Nebojša Veličković.

On je rekao da je u izazovnoj godini, posebno u smislu klimatskih uslova, resorno Ministarstvo, kroz agrobudžetske mjere i druge vidove podrške, pomagalo pčelare.

-Mi ćemo i u narednoj godini nastaviti sa pružanjem podrške, opredijelićemo veći iznos sredstva za sektor pčelarstva, a cilj nam je i da uključimo i mlade ljude koji će u ovom sektoru prepoznati svoju budućnost, istakao je Veličković, dodajući da se nada da će podrške biti i sa drugih nivoa, kako lokalnih samouprava, tako i Saveza pčelarskih organizacija, ali i samih udruženja.

Predsjednik Saveza pčelarskih organizacija Crne Gore, Radule Miljanić, istakao je danas da je bjelopoljsko udruženje „Pčelar“ jedno od najmasovnijih i najorganizovanijih u Crnoj Gori.

-I zaista svojim aktivnostima i konstruktivnim prijedlozima aktivno učestvuje u kreiranju politike našeg rada, ali i samog djelovanja i rada krovne organizacije svih pčelarskih udruženja, rekao je Miljanić. On je kazao i da će nastaviti da rade na poboljšavanju i osavremenjavanju

PLAN RADA

Obimani plan rada UP „Pčelar“ za tekuću godinu izložio je novoizabrani predsjednik. U tom dokumentu prioritetne aktivnosti usmjerene su na sređivanje evidencije i omasovljavanje članstva kao osnovni preduslovi za brži razvoj i afirmaciju pčelarstva u ovoj opštini. Zatim, vršiće nabavku i raspodjelu materijalnih sredstava, posebno regresiranih sadržaja prema mogućnostima i interesovanju pčelara, nastaviće sa aktivnosti na zdravstvenoj zaštiti pčelinjih zajednica prema utvrđenom programu, organizovaće dane meda i stručna edukativna predavanja, nastaviti sa pretplatom na časopis „Pčelar“ iz Srbije, dok se za naš mjesecnik „Pčelarstvo“ Udruženje odlučilo za pretplatu vezanu za članstvo u Savezu. Takođe, imaće stalnu saradnju i kontakte sa veterinarskim i drugim inspeksijskim službama i drugim državnim i opštinskim službama radi rješavanja pitanja od zajedničkog interesa. Neće izostati ni odlična saradnja sa SPOCG i učestvovanje u zajedničkim projektima na obostrano zadovoljstvo. Redovno će učestvovati u planiranim i pojedinačnim posjetama pčelarskim manifestacijama i drugim pčelarskim skupovima u Crnoj Gori i okruženju, ukoliko to budu dozvoljavali epidemiološki uslovi. Isto tako obavljaće i druge poslove određene statutom i planom rada za tekuću godinu, koji se budu nametali tokom sezone, a jedan od njih je i pošumljavanje pojedinih lokaliteta medonosnim biljem. Kada se sumiraju pomenute aktivnosti, lako je zaključiti da će rukovodstvo UP „Pčelar“ i članovi Upravnog odbora uložiti veliki trud da se svim pčelarima izađe u susret i u okviru mogućnosti rješavaju njihovi problemi.

uslova za bavljenjem pčelarstvom u Crnoj Gori.

-Nadamo se i da će naredna pčelarska godina biti mnogo bolja, kao i da će prinosi meda biti veći, dodao je Miljanić.

Sve pčelare i pčelarke iz Bijelog Polja pozdravio je i Đoko Zečević iz Nove Varoši, koji je zahvalio na dosadašnjoj saradnji, uz želju da ona bude još uspješnija u narednom periodu.

B.K.

FUNKCIJE

Na izornoj skupštini je odlučeno da njen predsjednik u tekućem mandatu bude Vladimir Šebek, a predsjednik Udruženja Lazar Tomović. Funkcije sekretara i blagajnika povjerene su Esadu Mustajbašiću i Veljku Đuroviću. Upravni odbor čine Predrag Maslak, Zoran Karišik, Sulejman Martinović, Miodrag Rovčanin, Radule Piper, Džafer Mušović, Milomir Đalović, Vučko Pešić, Snežana Cmiljanović i Milorad Rovčanin. Nadzorni odbor će raditi u sastavu, Kujo Mustajbašić, Dragiša Jeremić i Radovan Delić.

Surova klima godinama desetkuje prinose

Pčelarsko udruženje *Medljika* jedno je od tri koja egzistiraju u Rožajama. Broj članova Udruženja varira iz godine u godinu, a u prošloj je smanjen na 30. Prema riječima predsjednika Šekiba Džogovića, ovo društvo svrstava se među najstarijim u Crnoj Gori. Rekao nam je da odlično saraduju sa *Kućom meda*, odnosno sa Savezom pčelarskih organizacija.

- Redovno pratimo njihove konkurse i javne pozive i učestvujemo u svim događajima koje uspješno organizuju. Nekoliko proteklih godina uzastopno smo bili na različitim edukativnim ekskurzijama i studijskim posjetama zemljama u okruženju i zemljama Evrope, kazao je Džogović, naglašavajući značaj takvog vida sticanja znanja i upoznavanja sa savremenim dostignućima u pčelarstvu.

U prošloj godini Udruženje je sprovodilo konkretne aktivnosti koje su se odnosile na pomoć i podršku pčelarima posredstvom Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, a koja se odnosila na regresiranu cijenu pčelinje prihrane, odnosno pogača.

- Naše udruženje organizuje i edukativna predavanja koja našim pčelarima omogućavaju da saznaju o novim načinima pčelarenja, kao i da se upoznaju sa novim tehnikama. U tom dijelu Savez pčelarskih organizacija omogućio nam je da organizujemo predavanja eminentnih stručnjaka za ovu oblast. Međutim, sa tim aktivnostima smo zastali zbog aktuelne zdravstvene situacije, dodao je on.

Džogović je naglasio da je kroz program koji je namijenjen mladim pčelarima veliki broj Rožajaca dobio mogućnost da se bavi pčelarstvom,

tako što su po regresiranoj cijeni od 50% mogli da nabave tri, a u protekle dvije godine taj broj je povećan na pet pčelinjih društava.

PROBLEM

- Glavni problem za pčelare u Rožajama je taj što se košnice uglavnom nalaze na nadmorskoj visini između 1200 i 1300 metara, što dovoljno govori o surovij klime na tom području i tome da je period medonošenja veoma kratak. U proteklih sedam godina pčelari iz ovog kraja nijesu imali gotovo nikakve prinose meda, zato što je paša izostala zbog vremenskih neprilika tokom cvjetanja medonosnica, pojasnio je naš sagovornik.

Džogović ističe da iz tog razloga pčelari koji imaju više od 10 košnica pribjegavaju selidbi u jesenjem periodu te pčele sele ka primorju i Podgorici, kako bi one lakše izašle iz zime i eventualno iskoristile proljećnu pašu. Pored cijene transporta, Džogović je istakao i da je usljed zdravstvene situacije i epidemioloških mjera koje su bile na snazi, a odnosile su se na zabranu napuštanja opština, pčelarima bila onemogućena posjeta pčelinjacima, i to u jeku sezone, a sa tim problemom su se suočili svi crnogorski pčelari.

Resorno Ministarstvo je, kaže Džogović, u protekle dvije godine pomoglo da se ublaže štete i troškovi koje pčelari konstantno imaju.

- Dobili smo šećer po povoljnijim cijenama, zatim pogačice, a u kontinuitetu dobijamo ljekove regresirane sa 70% od pune cijene. Iako ta pomoć nije dovoljna, ipak znači, kazao je on.

Surova klima i veliki troškovi upravo su razlozi zbog kojih, kako konstatuje, veliki broj pčelara pribjegava prodaji

MATICE I ROJEVI

Džogović tokom zime zazimi od 100 do 150 pčelinjih zajednica. Zbog nedostatka paše, preorijentisao se na proizvodnju matice i rojeva.

- Naši glavni kupci su pčelari. Nekoliko godina smo bili i kooperanti Saveza pčelarskih organizacija, za koji smo radili matice, koje su pčelari kupovali po regresiranoj cijeni od 5 do 6 eura, dok je uzgajivačima plaćena puna cijena, rekao je on.

pčela, gašenju pčelinjaka, pa se i broj pčelara smanjuje.

Pčelarenje na visokim nadmorskim visinama se, pojašnjava, razlikuje u odnosu na pčelarenje na jugu, iz razloga što su na sjeveru ranije morali da krenu sa prihranom pčela.

U Rožajama početkom juna počinje paša i tada se očekuju najveći prinosi, a ukoliko paša izostane, moramo ranije da krenemo u prihranu kako pčele ne bi izgubile na snazi. Pčela u aktivnoj

sezoni živi do 45 dana, dok u toku zime živi do šest mjeseci, rekao je on.

ŠUMSKI MED

Za Rožaje je karakterističan takozvani medljikovac, odnosno med od medljike, koja se dijeli na dvije vrste: mednu rosu i medljikovac. Takođe, dio meda pčele skupe i na livadama.

- Med je u narodu poznat kao šumski, karakterističnog je ukusa, tamnije boje i veoma guste strukture I, neću biti neskroman ako kažem da je po istraživanjima, koja su vršena na evropskom nivou, taj med u samom vrhu kada je u pitanju kvalitet, odnosno po svom proteinskom sastavu, istakao je Džogović, dodajući da po svim parametrima naša zemlja spada među one koje se mogu pohvaliti sa pravim prirodnim medom.

Po njegovim riječima crnogorski pčelari ne mogu da konkurišu kolegama iz okruženja kada su u pitanju količine, ali mogu da pariraju kada je u pitanju kvalitet.

- U zemljama okruženja i Evrope su prisutni sortni medovi, od određenih biljaka koje se koriste u industrijskoj proizvodnji, poput uljane repice, suncokreta, bagrema, dok kod nas ne postoji sortni, nego poliformni med, koji se sastoji od više vrsta biljaka. Mogu da kažem, a tako se i kotira i to mu i cijena govori, da je med iz Crne Gore u samom vrhu na evropskom veoma zahtjevnom tržištu, uvjeren je Džogović.

Na kraju on ističe da su pčelari generalno zadovoljni cijenom meda koji u prodaji košta oko 15 eura. Velika količina meda se, kaže, prodaje na kućnom pragu, tako da generalno crnogorski pčelari nemaju problema sa plasmanom.

“LAŽNI” MED

Džogović je, komentarišući prisustvo lažnog i falsifikovanog meda u prodaji pohvalio akcije resornog Ministarstva koje je u nekoliko navrata zaplijenilo značajne količine, a protiv lica koja su taj med pustila u prodaju podnijete su krivične prijave. Džogović smatra da se radi o značajnim količinama lažnog meda koji je u prodaji i koji se, uglavnom može naći pored saobraćajnica, tržnih centara, kao i vjerskih objekata. Najčešće žrtve ove prevare su turisti, dok domaći potrošači, u najvećem broju slučajeva, kupuju med po preporuci i kod provjerenih pčelara.

J. V.

GDJE SU PČELE, TU JE ZDRAVLJE

Povodom obilježavanja pčelarske slave Spasovdana, predstavnici Udruženja pčelara “Podgorica” na čelu sa predsjednikom Mirkom Šečanovićem, posjetili su 17. decembra prošle godine OŠ “18.oktobar” u mjestu Bioče, nadomak Podgorice. Bila je to samo jedna u nizu aktivnosti ove, po mnogo čemu, poznate organizacije koja svoj plan i program uspješno realizuje na zadovoljstvo, ne samo registrovanih članova, nego i svih korisnika i dragih prijatelja. Treba podsjetiti da, pored osnovne djelatnosti koja se odnosi na uzgoj pčela i proizvodnju meda, rukovodstvo UP Podgorica, širom naše zemlje, prepoznato je po humanitarnim akcijama kao što su dobrovoljno davanje krvi, zatim raznim sponzorstvima, edukativnim predavanjima i sl. Tako će i druženje sa osnovcima i njihovim nastavnicima tog prijepodneva ostati u lijepom sjećanju svima koji su prisustvovali pčelarskom času u prostorijama ove ugledne vaspitno-obrazovne ustanove koja broji broji 42 đaka i 15 prosvjetnih radnika.

- Naša posjeta je prihvaćena sa velikim oduševljenjem i siguran sam, prema reakcijama znatizeljnih dječaka i djevojčica, da smo ostavili izvanredan utisak. Posebno mi je drago da su, pored učenika i nastavnika, predavanju prisustvovali i roditelji i mještani sa ovog područja, rekao je Šečanović i naglasio da je ovaj događaj odlično medijski praćen, kako od strane TVCG, sa direktnim uključenjem

u jutarnjem programu, tako i od strane štampanih medija.

“Predsjednik Udruženja, Mirko Šečanović, nam je govorio o pčelama i njihovom značaju. Pčelarstvo u Crnoj Gori ima dugu i bogatu tradiciju. Nažalost, iz godine u godinu imamo sve manje meda i potrebno je da pčele čuvamo i zaštitimo. Najveći doprinos očuvanju i zaštiti pčela daju upravo naši vrijedni pčelari. Oni pružaju pčelama potrebne uslove, obezbjeđuju im savremene košnice i vode računa o njima. Pčela je jedini insekt koji pravi svoje proizvode. Iako je med najpoznatiji pčelinji proizvod, saznali smo da one prave još: polenov prah, matičnu mliječ, propolis, vosak i pčelinji otrov. Naučili smo i čuli još mnogo zanimljivih stvari. Takođe, saznali smo da je kod pčela posebno karakteristična podjela posla. Imamo pčele koje rade u košnici i pčele koje rade u prirodi. Njihova organizacija je tačno raspoređena. Isto tako, bavljenje pčelarstvom zahtijeva i posjedovanje određene opreme. Na času smo vidjeli dio te opreme i proširili znanja o tome. Na naše zadovoljstvo, organizovan je i mini-kviz. Najbolji su dobili „ukusne“ nagrade. Sem pobjednika u znanju, med su dobili i svi učenici i nastavnici. „Hvala na poklonima i divnom druženju!!!“, zapisali su vrijedni đaci u školskom spomenaru i od čika Mirka dobili obećanje da će uskoro evocirati uspomene na ove divne trenutke i obnoviti naučeno gradivo.

B. K.

Četvrta zlatna medalja za kvalitet

Mladi nikšićki pčelar Matija Vučinić se može pohvaliti kvalitetom meda kao malo ko u Crnoj Gori. Ovaj šesnaestogodišnji učenik je ponovo dospio u javnost, nakon što mu je u Bosanskohercegovačkom distriktu, u Brčkom, dodijeljena zlatna medalja za najbolji cvijetni med u žestokoj konkurenciji poznatih i uglednih kolega iz zemlje domaćina i njenog okruženja. Inače, u protekle dvije godine Matija je dobio tri zlatne medalje za kvalitet meda, dvije u Tuzli i jednu u Tetovu. Sva je prilika da ga je ova posljednja najviše obradovala, jer je došla u vrijeme nekih velikih problema koji su zadesili njegov pčelinjak. Evo njegovih impresija kako je došao do još jednog pehara sa međunarodne scene.

- Preko interneta sam saznao da će se u Brčkom organizovati internacionalno ocjenjivanje kvaliteta meda, pa sam poslao dva uzorka od po pola kilograma cvjetnog meda da bih potom od organizatora, tačnije od predsjednika Udruženja pčelara Brčkog, g. Veljka Živanovića, dobio, za mene, najdražu poruku da je moj med proglašen za najbolji. Takođe, dobio sam i poziv da se pojavim na svečanom uručivanju nagrada 12. decembra što sam rado prihvatio. Mada su vremenski uslovi bili veoma loši, zajedno sa ocem sam stigao na završni ceremonijal koji je bio priređen u tamošnjem Centru za kulturu, đe sam veoma srdačno dočekan, kao jedan od najmlađih pčelara i jedini iz Crne Gore koji se okitio šampionskim peharom, nije krio zadovoljstvo naš vrijedni i ambiciozni sagovornik.

Matiji je u Brčkom pored pehara na kojem piše: 5.

VELIKA ŠTETA, A NEMA PODRŠKE

Naš slavljenik već drugu godinu zaredom ima problema sa velikim štetama zbog uginuća društava. U jesen je imao gubitak oko dvadesetak društava, ali mu je otac nadomjestio pet, a on od svoje ušteđevine oformio novi pčelinjak koji trenutno broji oko 30 košnica, koje su stacionirane u Orlini na obali jezera Slano. Ovog proljeća je razorio još 15 društava u blizini kuće na porodičnom imanju u Kličevu. Od tih petnaest, nedavno mu je deset uginulo, a mrtve pčele su ostale ispred košnica. Nažalost, ta društva su bila jaka, dok su prazne košnice ostale pune meda i polena. Uzrok uginuća je ostao nepoznat, a Matija sumnja da je u pitanju trovanje. On se obraćao na više adresa za pomoć, ali nije bilo sluha niotkuda.

-Tražio sam pomoć i konsultovao se na više mjesta, ali niko se nije odazvao. Čini mi se, da je došao makar neko da vidi i sačini zapisnik o zatečenom stanju, da bi mi i to nešto značilo. Kontaktirao sam veterinarskog sanitarnog inspektora u Nikšiću, predsjednika Pčelarske organizacije Nikšić, sekretara SPO Crne Gore, laboratoriju za analizu u Podgorici, koji su me uputili na CETI (Centar za ekotoksikološka ispitivanja). Samo su me obavijestili iz laboratorije da su ispitivanja skupa, odnosno da jedna analiza košta koliko i kompletno pčelinje društvo, a potrebno ih je više uraditi, da bi se utvrdilo stvarno stanje, jer se taj postupak obavlja po sistemu eliminacije. Pošto ja nemam nikakvih primanja, osim što prodam sakupljeni med, odustao sam od ispitivanja, ali mi nije svejedno, jer sam registrovani pčelar, i član Nikšićke pčelarske organizacije, sa malo gorčine ovo nam je saopštio Matija Vučinić.

Jedno je sigurno, njemu treba pomoći, jer je on to zaslužio. Ovim priznanjima za kvalitet, u jakim konkurencijama, ne samo da je on, lično, dobio vrijedno priznanje, već će se pročitati da je nikšićki i crnogorski med vrhunskog kvaliteta. Računajući da su pčelari dosta humani ljudi, nije kasno da mu se pruži podrška u nevolji koja ga je snašla, i od PO Nikšić i SPO Crne Gore.

Međunarodno organoleptičko ocjenjivanje kvaliteta meda „Najbolji cvijetni med Matija Vučinić Nikšić MNE“ Brčko Distrikt 2021, dodijeljena zlatna medalja i diploma, kao što se može vidjeti i na fotografiji.

O novom uspjehu i prestižnoj nagradi za kvalitet meda Matija priča sa oduševljenjem.

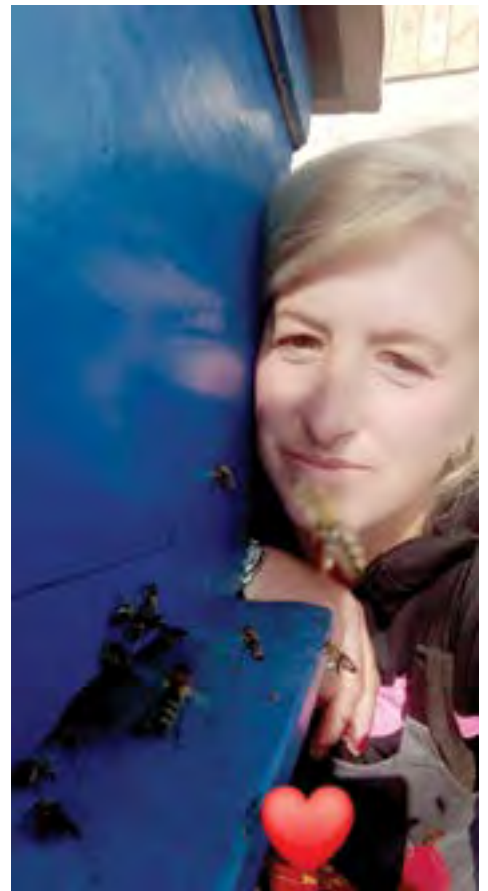
-Mnogo mi znače izazovi poput ovog i nadmetanja sa pčelarima iz naše zemlje i mimo njenih granica. Za mene je ovo najbolja potvrda da dobro i savjesno radim i ujedno motiv više da unaprjeđujem kvalitet meda u svom pčelinjaku kako bi i dalje imao vrhunski kvalitet. To je velika satisfakcija za moj rad i ljubav prema pčelama. Dobijanje ovakvog priznanja u konkurenciji pčelara iz svih bivših jugoslovenskih republika, kao i nekoliko evropskih država, mnogo me obradovalo. Nastavljam porodičnu tradiciju, kao predstavnik treće generacije, poslije đeda Milorada i oca Radomana, koji su me, kada sam imao samo 12 godina, uveli u tajne pčelarstva, naglasio je Matija.

B. Đ.

ULJANIK SNEŽANE CMILJANOVIĆ U BIJELOM POLJU BROJI 50 KOŠNICA

POSVEĆENA PORODICI I PČELARSTVU

Kada je prije osam godina svekar Snežane Cmiljanović iz Bijelog Polja dobio na poklon dva prirodna roja, Snežana nije ni slutila da će upravo ona biti pčelarka, koja će se tim poslom baviti iz velike ljubavi prema tom vrijednom insektu, koju je tek tada otkrila. Snežana kaže da se prije nje niko u porodici nije bavio pčelarstvom, ali i da je srećna što se te uloge prihvatila upravo ona.

- Već naredne godine od ujaka smo dobili još jedno društvo. U početku smo imali nedoumica oko posla, ali s obzirom da su mi pčele uvijek privlačile pažnju i u dubini duše sam željela da ih imam, brzo smo se snašli. Ukazala mi se prilika da se bavim njima i da im se potpuno posvetim. Za početak, kupila sam par knjiga i kao sunder, upijala svaku pročitano rečenicu. Preko društvenih mreža sam zapratila

nekoliko stranica čiji su članovi uglavnom pčelari i na taj način, virtuelno, upoznala sam dosta ljudi koji se bave tom granom poljoprivrede, kaže Snežana i dodaje da je, ipak, za prve korake u svijet pčelarstva zahvalna mentoru Radu Kovačeviću, pčelaru iz Srbije.

-Ne mogu da ne spomenem i kolegkinice Slavicu Pavlović Urošević, dobrog druga i prijatelja, kao ni Lidiju Arsić, "ženu zmaja", vrsnu pčelarku i velikog prijatelja. Svi oni su se maksimalno potrudili da zavolim pčele, da se oslobodim straha i naučim se pčelarenju, kazala je Cmiljanović.

Ubrzo je postala i član Pčelarskog udruženja „Pčelar“ u Bijelom Polju, gdje je upoznala nove kolege i gdje je, kako kaže, lijepo prihvaćena, pa vremenom postaje i član Upravnog odbora.

Snežana je majka troje djece. Kao i sve žene i ona svakodnevno ima veliki broj obaveza, ali za pčele uvijek ima vremena, upravo iz razloga što prema njima gaji posebne emocije.

- Kada se posao voli, onda se za sve nađe vremena. Iskreno, najmanje ga imam za sebe, ali ne žalim, jer kada uđem u uljanik, tamo pronalazim mir. To mi je bjekstvo od svakodnevice i od ovog „suludog vremena” u kojem živimo, jer kada se nađem u tom okruženju, kao da sam zakoračila u neki drugi svijet, na sve se zaboravi, samo ste tu vi i pčele. To je neopisiv osjećaj, ta sinergija između pčela i mene, priča Snežana sa neskrivenom ljubavlju prema poslu kojem se posvetila i koja joj ozari lice.

Ona kaže da joj suprug pomaže i uvijek je uz nju kada joj treba pomoć oko pravljenja postolja, premeštanja košnica i težih poslova, kada ona ne može sama.

-Pčele ga ne zanimaju, on voli med, a ja pčele, dodaje kroz osmijeh Snežana.

Njen početak sa tri, vremenom se uvećao na 50 košnica, podijeljenih u dva pčelinjaka. Jedan pčelinjak se nalazi na 1200 metara nadmorske visine, u Požeginju, a drugi je kod nje u Jablanovu.

-Moram stizati na obje lokacije. To oduzima dosta vremena i zadaje više posla. Obilazak i rad u dva uljanika nije nimalo jednostavan. Aktivnosti u pčelinjaku se moraju završavati na vrijeme, jer ako se ostavi za sutra, u više slučajeva bude kasno, kaže pčelarka Cmijanović i dodaje da joj posljednje godine liče jedna na drugu, da su, uglavnom, bile loše, ali da se ipak nada da će biti svaka naredna bolja.

-Meda sve manje ima, a i to što bude ostavi se za kuću, podijeli rodbini, prijateljima, pa tek ako ostane za prodaju. U tom slučaju ne udaljavam se od kućnog praga, kaže ona.

Prema njenim riječima, nije učesnica sajмова, jer nema veću količinu meda, ali je njihov redovan posjetilac.

Što se opreme tiče, posjeduje ono najosnovnije što je potrebno da bi se moglo pčelariti, a vremenom će nabavljati ostalo.

- Pčelarstvo je veoma skup posao, treba dosta ulaganja, a još kada se ponavlja godina za godinom bez prinosa, bude baš teško. Zbog toga nikome ne bih preporučila da se bavi pčelarstvom da bi zaradio novac, tj. da bi se obogatilo. Pčele morate voljeti ako hoćete da radite sa njima. Zato budući pčelari, lijepo je gajiti pčele, ali morate da se odreknete puno čega, a veliku količinu ljubavi da usmjerite prema ovom predivnom insektu, poručila je Cmijanović.

G. M.

IN MEMORIAM

Послије краће болести, 23. јануара ове године напустио нас је наш драги Владо. Будвански пчелари остали су без доброг пријатеља и драгог колеге Влада Станишића који је био омиљен међу нама и друштву уопште. Био је дугогодишњи члан нашег удружења, који се радо одазивао свим активностима и несебично помагао у раду. Радо се дружио са младим пчеларима и уводио их у свијет пчеларства. Његова добродушност и спремност да у сваком тренутку буде од помоћи остаће садашњим и генерацијама које долазе као најљепши путоказ и успомена на угледног домаћина, надасве дивног и поузданог човјека. Породица је остала без стуба куће, а пчеле и пчелари без поштеног и одговорног друга који је био узданица у сваком погледу.

MALI OGLASI

Prodajem povoljno 250 oplodnjaka za uzgoj matica. Tip oplodnjaka LR i Rodna Voja.
Tel: 067 446 420, 067 401 047

*

Prodajem povoljno 250 oplodnjaka za uzgoj matica. Tip oplodnjaka LR i Rodna Voja.
Tel: 067 446 420/ 067 401 047

*

Prodajem tri košnice Rodne Voje. Povoljno. Za sve informacije i eventualni dogovor pozovite br. tel 067 634 560, Risto Borović.

*

Prodajem 20 DB/12 ramskih društava. Sve informacije možete dobiti na broj telefona 069 491 936, Nikšić.

*

Prodajem nukleuse i pčelinja društva sa eko ramovima koje pčele same izrađuju. Moguća i kompenzacija za građevinski materijal, zimnicu, drvo za ogrijev i sl. Za sve informacije i eventualni dogovor pozovite br.tel. 067 500 495

*

Prodajem 10 DB pčelinjih društava (3 sa 12 ramova i 7 sa 10 ramova). Cijena po dogovoru. Kontakt, Boris Gošović, Krzanja, Podgorica br.tel. 069015741

*

Prodajem veću količinu organskih pčelinjih društava kao i nukleusa. Takođe prodajem i matice. Za sve informacije i eventualni dogovor pozovite brojeve telefona 067 537 384 i 069 537 384. Podgorica.

Prodajem pčelinja društva u dobrom stanju, u DB košnicama na dva polunastavka i u LR košnicama na tri nastavka. Kontakt osoba, Miodrag Kaščelan, 069 135 435

*

Povoljno prodajem pčelinja društva.
067 332 353

*

Prodajem 50 pčelinjih društava u DB košnicama sa devet ramova i sa jednim medišnim nastavkom. Br tel 067608280, Nikšić Prodajem pčelinja društva u DB i LR košnicama. Za sve informacije pozovite broj telefona 067634560, Risto Borović

*

Prodajem LR društva sa mladim maticama. Za sve informacije i eventualni dogovor pozovite broj tel. 069490688.

*

Prodajem LR šestoramne nukleuse sa mladim maticama, tel 069/066-573

*

Prodajem u kompletu profesionalnu mašinu za proizvodnju pogača koje se koriste u ishrani pčela. Kapacitet mašine je 1.000 kilograma na dan i u odličnom je stanju.

Cijena po dogovoru.

Kontakt telefon: Mujo Vujošević
069-050-111.

*

Prodajem pčelinjak od 13 društava.
067385 957

Online prodavnica

DOSTAVA IZ KUĆE MEDA NA TERITORIJI CRNE GORE

www.kucameda.me

KUĆA MEDA d.o.o. počinje proces proizvodnje košnica

Kuća meda d.o.o. u partnerstvu sa firmom „Dit Duga“ iz Nikšića kao i stolarskom radionicom Perović iz Nikšića, pokreće proces proizvodnje košnica i ostalih elemenata od drveta koji se koriste u pčelarstvu. U toku je nabavka drvne građe nakon čega slijedi njeno rezanje i namjenska obrada na elemente. Prilikom odabira građe, strogo će se voditi računa o kvalitetu iste, varozne podnjače će biti proizvedene od munike dok će ostali elementi košnice biti od smrče. Proces sklapanja elemenata u finalne proizvode vršiće se u Kući meda. Na našoj stranici ćete uskoro moći da vidite detaljne specifikacije svih elemenata košnice.

kucamedacg@gmail.com | +382 68 844 333

Prija
svim
čulima...

Proizvodi:
Balkan Group Montenegro
81 206 Podgorica

Bom
kafa
najboljeg
ukusa i mirisa.